

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszc Gdański na lata 2016 – 2025

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Miejska Pruszcz Gdański

ul. Grunwaldzka 20
83-000 Pruszcz Gdański

Wykonawca:

„EU-CONSULT” Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk

Pruszcz Gdański
11.2016 - 05.2017

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Słownik pojęć	5
2. Wprowadzenie	7
2.1. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	7
2.2. Cel, założenia i zakres opracowania	7
3. Szczegółowa diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji	9
3.1. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji.....	9
3.2. Cel i założenia diagnozy szczegółowej	11
3.3. Metodologia opracowania szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji	12
3.4. Podsystem społeczny.....	14
3.5. Podsystem gospodarczy	27
3.6. Podsystem przestrzenny.....	29
3.7. Analiza przyczyn degradacji na obszarze objętym programem	32
3.8. Analiza lokalnych potencjałów na obszarze rewitalizacji	33
3.9. Lista potencjalnych partnerów wraz z najważniejszymi podejmowanymi działaniami	39
4. Opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	40
5. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji	44
5.1. Kierunki działania (interwencji)	47
6. Cele szczegółowe rewitalizacji oraz założenia procesu	49
6.1. Matryca logiczna projektów	49
6.2. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych.....	50
6.3. Wzajemne powiązania celów i potencjałów obszaru rewitalizacji z diagnozą pogłębioną.....	55
7. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	58
7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	58
7.2. Lista pozostałych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych	75
8. Mechanizmy integrowania działań	81

9. Harmonogram realizacji GPR	87
10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji	88
11. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.....	89
11.1. Partycypacja społeczna w procesie szczegółowej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	90
11.2. Odpowiedzialny społecznie obszar rewitalizacji.....	93
12. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji	94
12.1. Aktualizacja GPR.....	96
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych	98
13.1. Monitoring	98
13.2. Ewaluacja	99
14. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych Miasta Pruszcz Gdański	103
14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	103
14.2. Zmiany w Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2015 – 2020	103
14.3. Zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.....	103
14.4. Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	103
15. Lista załączników	104
16. Spis tabel i rysunków	105

1. Słownik pojęć

REWITALIZACJA – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – to w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego 2. inni mieszkańcy gminy 3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą 4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne 6. organy władzy publicznej 7. podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Można go wyznaczyć tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: 1. gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw 2. środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów

stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska 3. przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych 4. technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Pewne ograniczenia dotyczą włączania do niego niezamieszkałych terenów przemysłowych, w tym portowych i wydobywczych, terenów powojennych i pokolejowych. W uchwale o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji rada gminy może ustanowić na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości na nim położonych oraz zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI (GPR) – dokument, który jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji. W przypadku podziału obszaru rewitalizacji na podobszary jest opracowywany z podziałem na podobszary, po dokonaniu wyboru danych terytoriów. Opracowywany jest w dialogu z lokalnymi społecznościami oraz interesariuszami rewitalizacji. Wyznacza strategiczne kierunki i pomysły na działania na danym terytorium objętym rewitalizacją. Zawiera przede wszystkim szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi gminy, opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szacunkowe ramy finansowe wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych, opis struktury zarządzania realizacją GPR, system monitorowania i oceny GPR, wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.

2. Wprowadzenie

2.1. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Podstawę prawną opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016 - 2025 stanowi Ustawa z dnia 9.10.2015 r. o rewitalizacji, natomiast dokumentem wspierającym opracowanie GPR¹ są „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowane przez Ministra Rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański sporządzony został z uwzględnieniem zasad, o których mowa w wytycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

2.2. Cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016 - 2025 jest proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego.

¹ Gminny Program Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej².

Rewitalizacja to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych). Jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).”³

Działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, do opracowania dokumentu powinna być zaangażowana społeczność lokalna (np. mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, urzędnicy czy pozostali interesariusze obszarów wyznaczonych do rewitalizacji).

Niniejsze opracowanie przedstawia aktualną sytuację na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji, w sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Szczegółowa diagnoza opiera się na **analizie negatywnych zjawisk** na obszarze rewitalizacji, na podstawie, której scharakteryzowane i wyodrębnione zostały czynniki kryzysowe, skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz **analizie lokalnych potencjałów**, która umożliwia efektywne wykorzystanie silnych stron obszaru rewitalizacji.

²Zgodnie z dokumentem pn. Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – „Za szczególnie istotny dla efektów podejmowanych działań uznać należy ich indywidualny charakter wynikający ze zidentyfikowanych na etapie szczegółowej diagnozy problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych”

³ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015

Zgodnie z dokumentem pn.: „**Delimitacja Obszarów Zdegradowanych w Pruszczu Gdańskim 2015**” w obrębie granic obszaru zdegradowanego wyodrębniony został obszar kompleksowej i zintegrowanej rewitalizacji obejmujący analizę strefy społecznej, gospodarczej i przestrzennej: **Obszar nr 7**.

Planistyczna część Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016 - 2025 stanowi odwołanie do założeń programowych rewitalizacji oraz jej celów. Określona została wizja, czyli stan pożądany po wyprowadzeniu wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego, kierunki interwencji, cel strategiczny, cele operacyjne oraz odpowiednie działania i projekty rewitalizacyjne.

W celu spełnienia wizji oraz zrealizowania celów strategicznych opracowany został wykaz projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru rewitalizacji, które ujęte zostały w horyzoncie czasowym: 2016 – 2025.

3. Szczegółowa diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji

3.1. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym. W kontekście powyższej definicji bardzo istotne jest zdefiniowanie stanu kryzysowego.

Stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer:

1. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
2. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),

3. przestrzenno - funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
4. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Charakterystyka obszaru zdegradowanego w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański została przedstawiona w Załączniku nr 2 do Uchwały Rady Miasta z dnia 27.07.2016 r. pn. Delimitacja Obszarów Zdegradowanych w Pruszczu Gdańskim 2015 opracowanym na potrzebę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Obszar 7 wyraźnie odbiega poziomem od reszty miasta. Z siedmiu badanych obowiązkowych wskaźników, sześć wypada gorzej niż w województwie, a wartości wszystkich ośmiu wskaźników fakultatywnych są negatywne na tle średniej miejskiej. Dla porównania pozostałe obszary spełniają maksymalnie 3 wskaźniki obowiązkowe (nie licząc obszaru 2, który nie jest brany pod uwagę ze względu na bardzo niską liczbę ludności) oraz maksymalnie pięć wskaźników fakultatywnych. Obszar 7 został w związku z tym zakwalifikowany jako najbardziej zdegradowany, a w konsekwencji wytypowany do rewitalizacji. W tym rejonie zamieszkuje na stałe 1214 osób, czyli 4,9% mieszkańców miasta, z czego aż 151 osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Przy wyższej niż w innych rejonach przestępczości, jak również tendencji do zamykania działalności gospodarczej i gorszym stanie infrastruktury, teren ten zdecydowanie wymaga interwencji.

Ze względu na to, że obszar 7 obejmuje ścisłe centrum, rewitalizacja poprawiłaby nie tylko sytuację mieszkających tam osób, ale również ludności z całego miasta. Mieszkańcy z dowolnej części miasta mają łatwy dostęp do centrum, dlatego też oddziaływanie akcji rewitalizacyjnych miałyby szerszy zasięg i objęłoby osoby wymagające wsparcia z terenu całego Pruszcza Gdańskiego.

Ponadto na terenie obszaru 7 działa wiele organizacji pozarządowych, które są potencjalnymi partnerami urzędu podczas planowania i realizacji działań społecznych mających na celu poprawę sytuacji mieszkańców tych terenów. Występuje tutaj duży potencjał społeczny, historyczny i infrastrukturalny, co w połączeniu ze zdefiniowanymi podczas procesu delimitacji problemami preferuje ten obszar do objęcia go wielowątkowymi i szeroko pojętymi działaniami rewitalizacyjnymi. W obszarze zlokalizowany jest również budynek, który został zrewitalizowany w poprzednim okresie programowania i w tej chwili jest siedzibą Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim. Stwarza to możliwość kontynuacji, rozpoczętej wcześniej, rewitalizacji w tej części miasta.

3.2. Cel i założenia diagnozy szczegółowej

Szczegółowa diagnoza zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020”, stanowi analizę przyczyn degradacji i charakterystykę sytuacji na obszarze objętym programem (w tym także nawiązania do szerszej struktury i procesów rozwojowych miasta, które mogą znajdować powiązanie z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach miasta) prowadzona w trzech podsystemach:

- a) podsystemie społecznym,
- b) podsystemie gospodarczym,
- c) podsystemie przestrzennym.

3.3. Metodologia opracowania szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona delimitacja służyła wytyczeniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, dla którego przeprowadzona została niniejsza szczegółowa diagnoza obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji. Celem niniejszej oceny było zestawienie na obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych ze zdiagnozowanymi potencjałami.

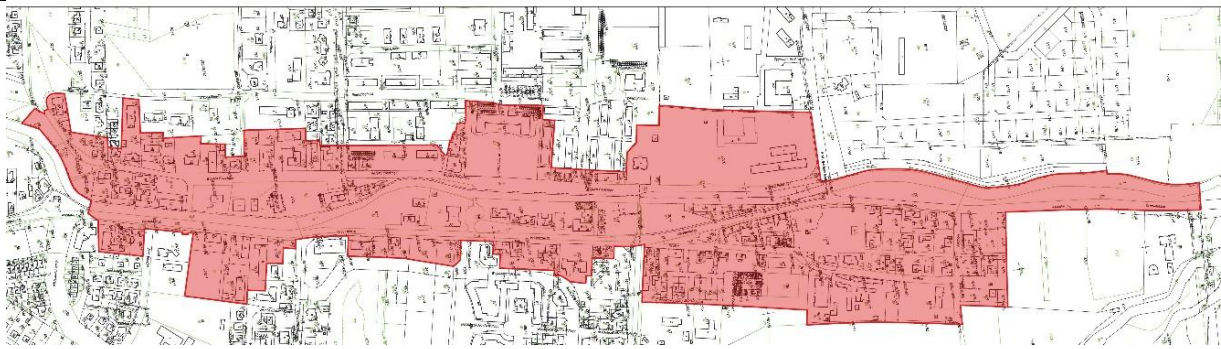
Zgodnie z potrzebą wizualizacji koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, jako podstawową metodę przestrzennej prezentacji danych w szczegółowej diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych wykorzystano metodę analizy przestrzennej za pomocą siatki (grid spatial analysis). Dane zobrazowane zostały za pomocą kartogramu geometrycznego o oczku sześciokątnym (siatka heksagonalna, „plaster miodu”).

Prezentacja na siatce heksagonalnej pozwala na uzyskanie pełnej porównywalności przedstawionych na mapie obszarów oraz umożliwia intuicyjny odczyt danych, natomiast zjawiska zobrazowane na siatce heksagonalnej skutecznie pokazuje ich terytorialny rozkład, jednocześnie nie ujawniając „danych wrażliwych”.

Analizie poddany został obszar wyznaczony do rewitalizacji, na który została nałożona siatka kartogramu geometrycznego (heksagonalna) opracowana na potrzebę przeprowadzenia szczegółowej diagnozy społeczno - gospodarczej.

Szczegółowa diagnoza społeczno-gospodarcza została uzupełniona o wskaźniki odnoszące się do poszczególnych ulic zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, których źródłem były instytucje i jednostki zaangażowane w proces rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański, takie jak:

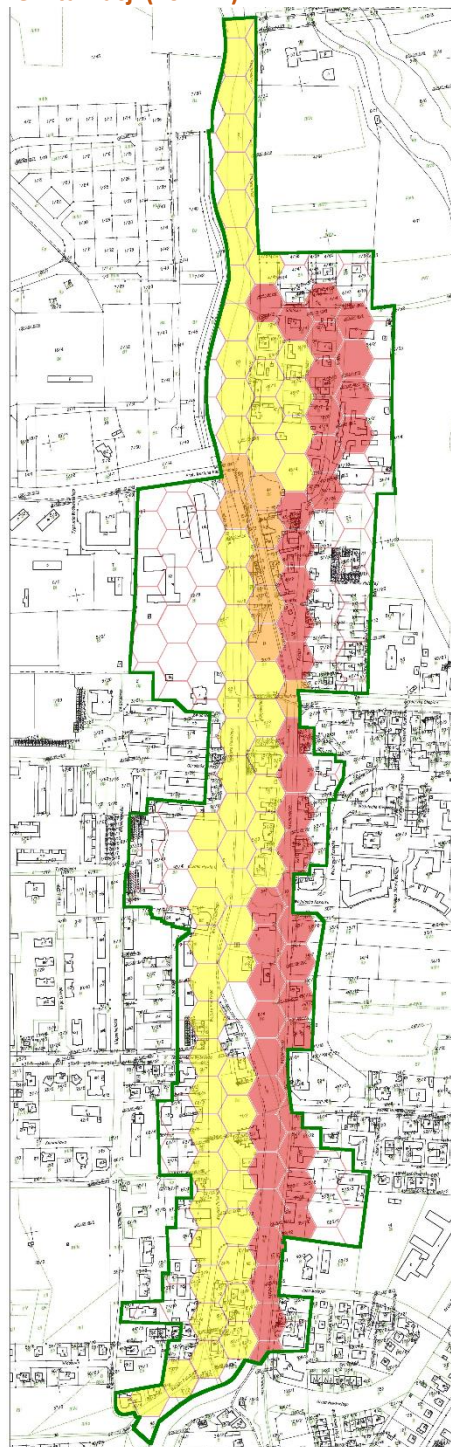
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Pruszczu Gdańskim,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim.

Nazwa obszaru:	Obszar nr 7
Lokalizacja obszaru:	
	
Powierzchnia	33,0 ha (2% powierzchni miasta)
Liczba ludności	1214 (4,9% populacji miasta Pruszcz Gdański)
Charakterystyka	Obszar miasta Pruszcz Gdański wyznaczony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię 33 ha, co stanowi 2,0% powierzchni całego miasta. Teren ten zamieszkaný jest przez 1214 osób, które stanowią 4,9% ludności całego miasta. Główna funkcja: tereny zabudowy usługowej śródmiejskiej – częściowo wypełnione historyczną tkanką urbanistyczną, współczesne uzupełnienia nawiązują do historycznego charakteru miejsca. Wysoka intensywność zabudowy. Funkcja uzupełniająca: mieszkalnictwo, tereny rekreacji i sportu.

3.4. Podsystem społeczny

Liczba osób korzystających z pomocy MOPS

Rysunek 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2012 r.).

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim natężeniem problemów społecznych. Występuje tutaj wysoka liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (137,27). Wartość tego wskaźnika zdecydowanie przekracza średnią wartość dla województwa (52,9) oraz dla miasta (55,28).

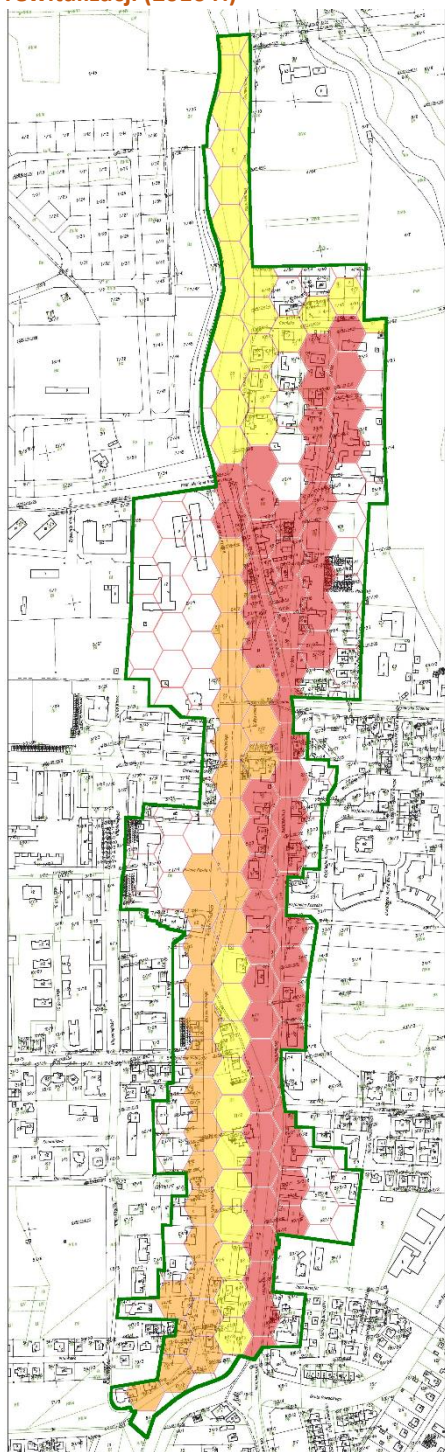
W obszarze rewitalizacji najwyższe natężenie tego zjawiska odnotowano w przypadku obszarów znajdujących się, przy ulicy Krótkiej, Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego oraz Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Rysunek 2 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2016 r.)

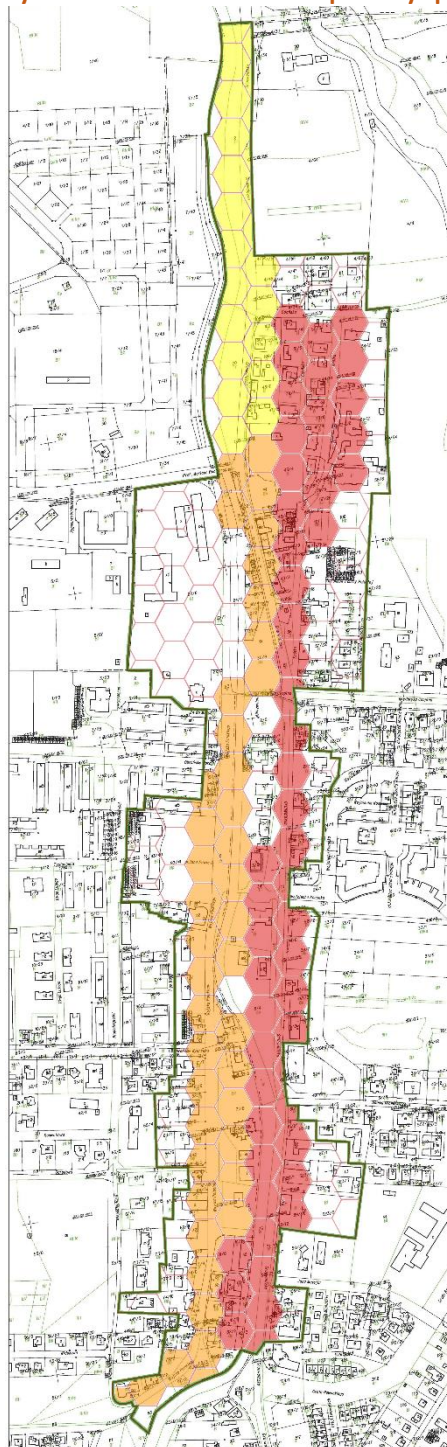
Na przestrzeni lat sytuacja społeczna na obszarze rewitalizacji nie uległa zmianie – w dalszym ciągu liczba klientów pomocy społecznej najwyższa jest wśród mieszkańców ul. Grunwaldzkiej [od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24)], ul. Krótkiej oraz ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do Skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Rysunek 3 Wielkość zasiłków pomocy społecznej na 1 mieszkańca na obszarze rewitalizacji (2016 r.)

Charakterystykę sytuacji społeczności lokalnej obrazuje również wskaźnik dotyczący wielkości zasiłków w przeliczeniu na jednego mieszkańca, który jest wprost proporcjonalny do liczby osób korzystających z pomocy społecznej na analizowanym obszarze. Najwyższy wskaźnik występuje na obszarze ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24), Krótkiej, Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A), a także w rejonie ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

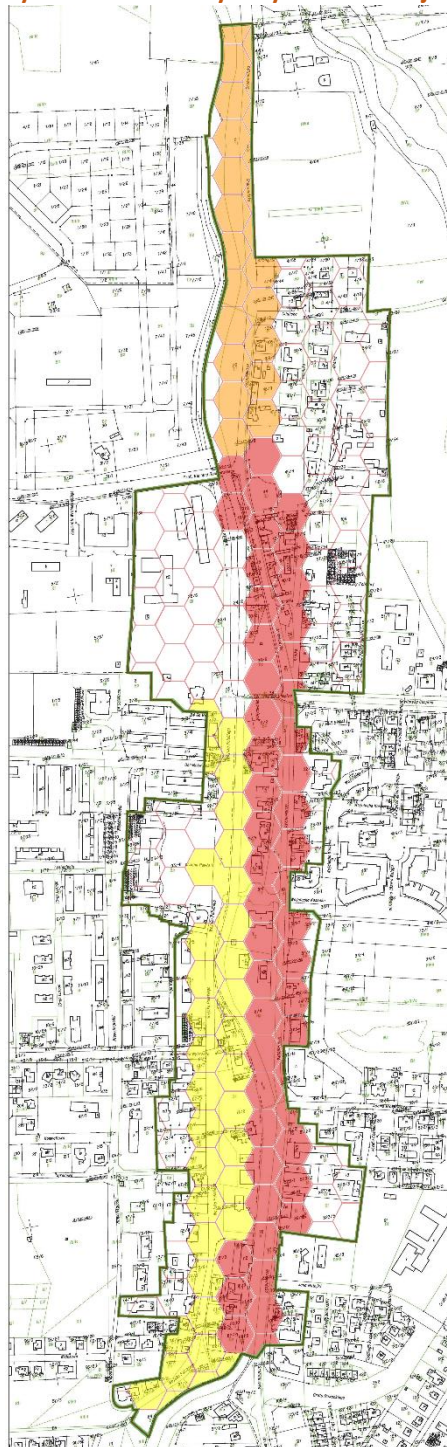
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Rodziny wielodzietne

Rysunek 4 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)

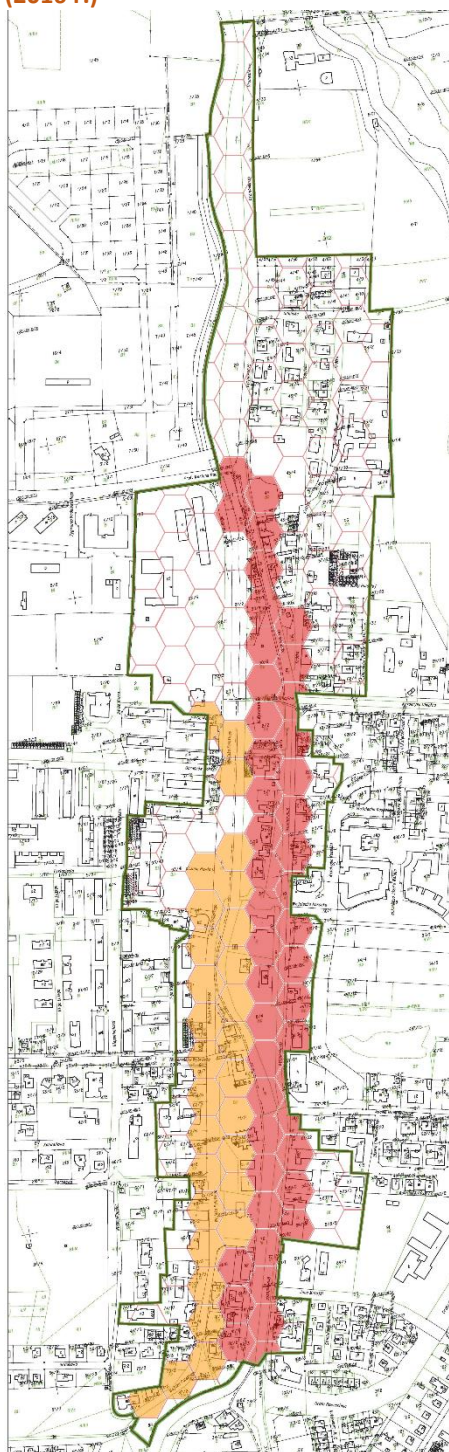
Część mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowią rodziny wielodzietne, z przynajmniej trójką dzieci, które zgłosiły się do programu: Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny. Na terenie obszaru rewitalizacji najwięcej Kart Dużej Rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wydanych zostało mieszkańcom ul. Grunwaldzkiej na odcinkach: od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24). Relatywnie wysoką liczbę wydanych Kart odnotowano również wśród mieszkańców ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdański

Rysunek 5 Liczba wydanych Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)

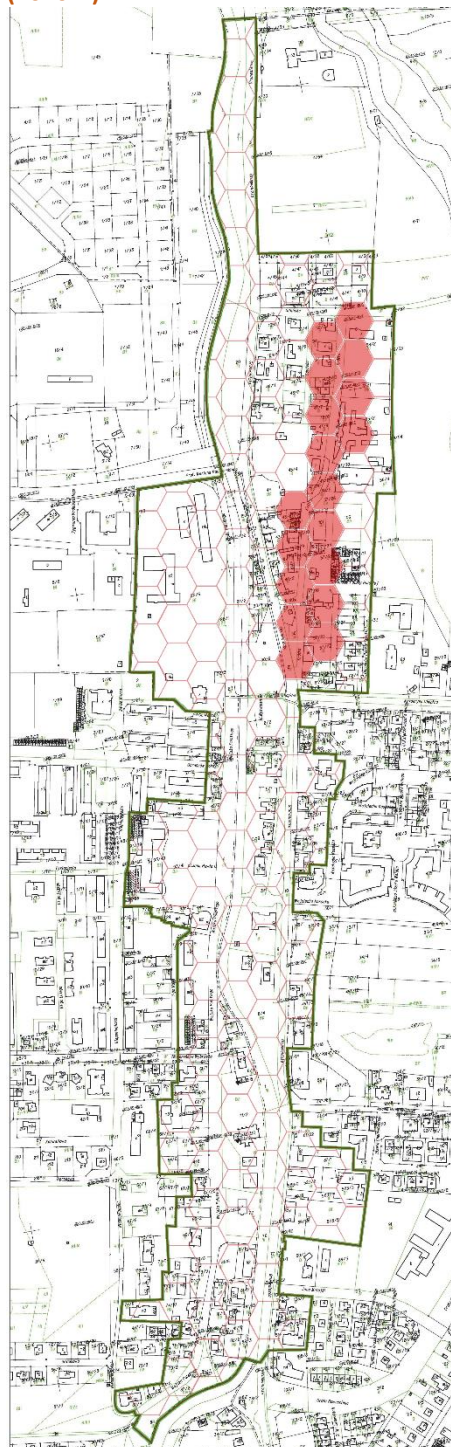
Ponadto Rada Miasta Pruszc Gdański uchwałą nr XLII/405/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. wprowadziła Program Wsparcia Pruszczańskich Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Program ma na celu promocję modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku. Wprowadza katalog ulg, zwolnień i preferencji dla rodzin wielodzietnych w dostępie do dóbr kultury, edukacji, sportu i rekreacji zarządzanych przez jednostki organizacyjne i instytucje kultury Gminy Miejskiej Pruszc Gdański a także przez prywatnych przedsiębiorców, którzy wyrażą chęć uczestnictwa w programie. W programie uczestniczyć mogą rodziny wielodzietne, w tym rodziny zastępcze zamieszkane na terenie Miasta Pruszc Gdański, składające się z rodziców (jednego rodzica) mających na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia, lub do 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki bądź studiów, lub bez ograniczenia wiekowego w przypadku dzieci niepełnosprawnych.

Podobnie jak w przypadku Ogólnopolskich Kart w przypadku obszaru rewitalizacji najczęściej Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wydano osobom zameldowanym przy ul. Grunwaldzkiej na odcinkach: od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszc Gdański

Uzależnienie od alkoholu

Rysunek 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)

Dane dotyczące uzależnienia od alkoholu opierają się wyłącznie na przypadkach osób zdiagnozowanych jako uzależnione, dlatego wizualizacja zjawiska nie bazuje na danych rzeczywistych, a wyłącznie na informacjach pozyskanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W związku z powyższymi danymi analizie poddano liczbę przyznanych przez MOPS świadczeń związanych z nadużywaniem alkoholu na Obszarze nr 7.

Analiza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w zakresie osób nadmiernie spożywających alkohol wykazała ich najczęstsze występowanie w obrębie ulicy Krótkiej.

Na obszarze rewitalizacji występuje stosunkowo wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (2,9%). Wartość tego wskaźnika była zdecydowanie wyższa aniżeli średnia dla całego miasta (0,01%). Jednocześnie odsetek osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym odbiega również negatywnie od średniej dla województwa (2,4%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Bezrobocie

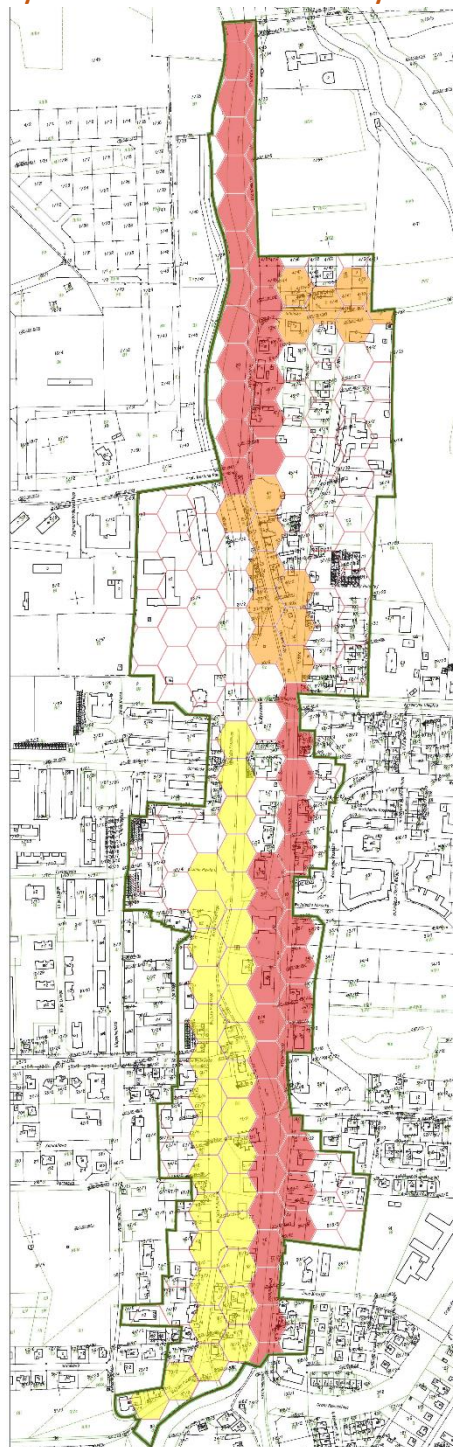
Osoba bezrobotna - oznacza osobę - członka rodziny obywatela polskiego, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo, jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- ukończyła 18 lat,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba, że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego

Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,

- nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis: zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wniosku o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do dnia podjęcia działalności gospodarczej, określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego,
- nie podlega na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników.

Rysunek 7 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)

Dane do wyznaczenia wskaźnika otrzymano od Gdańskiego Urzędu Pracy, które dotyczą osób zarejestrowanych w GUP, w 2016 r.

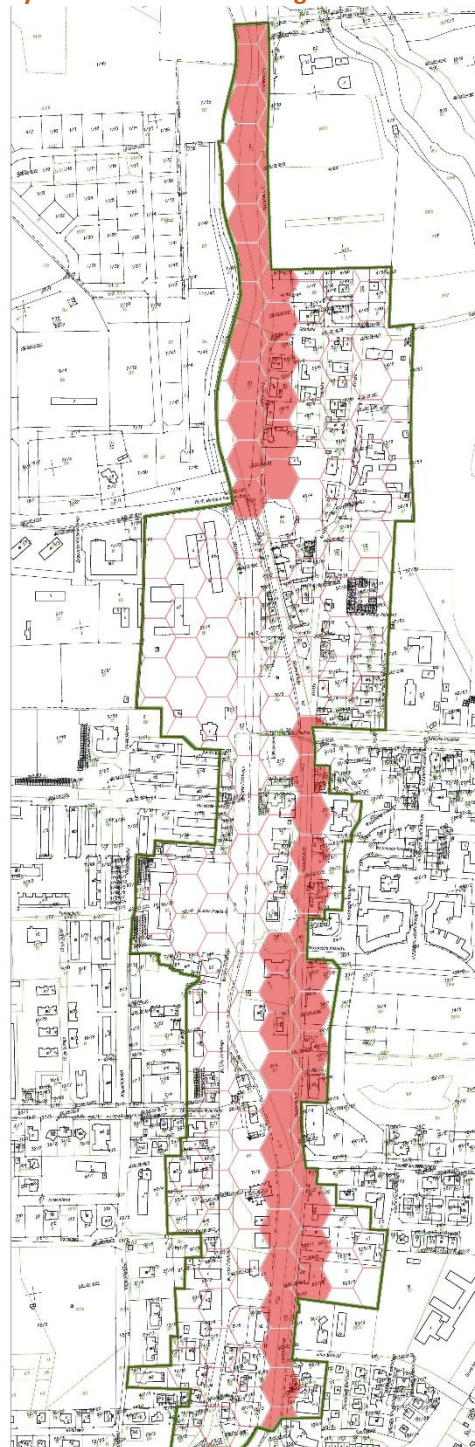
Rozkład danych dotyczący liczby osób bezrobotnych na Obszarze nr 7 obrazuje najliczniejsze występowanie osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w szczególności na ul. Grunwaldzkiej oraz Gdańskiej.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Urzędu Pracy

Rysunek 8 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016r.)

Natomiast za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy.

Wskaźnik dotyczący bezrobocia długotrwałego dotyczy tożsamyh lokalizacji, co wskaźnik dotyczący liczby osób bezrobotnych ogółem. Największa liczba osób długotrwale bezrobotnych z obszaru rewitalizacji zamieszkuje w regionie ulic Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego oraz od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (od nr 1 do 9).

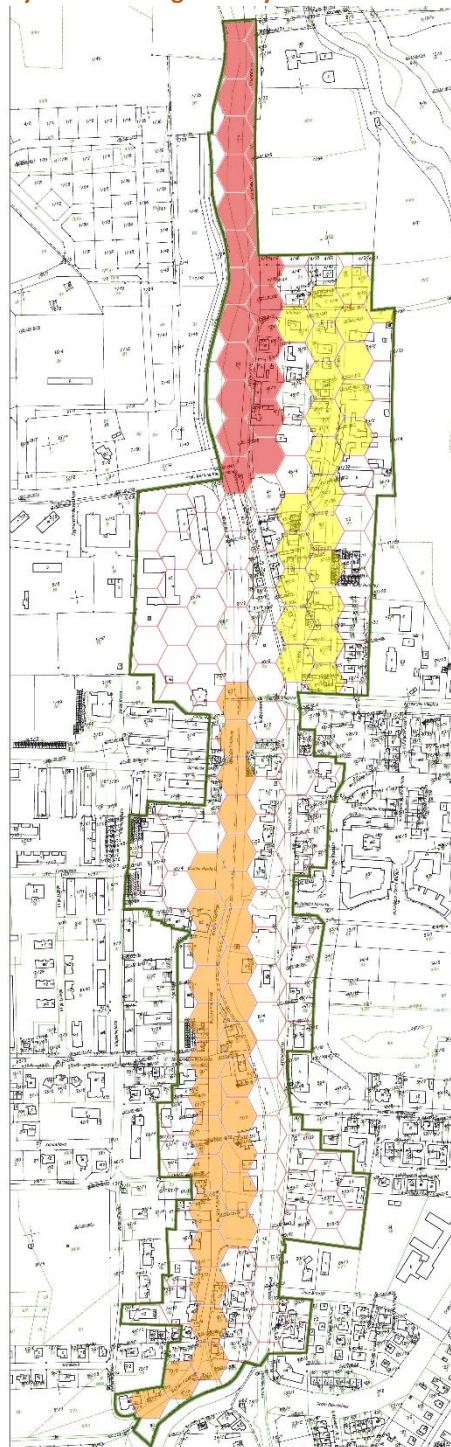
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Urzędu Pracy

Sytuacja ekonomiczna mieszkańców

Rysunek 9 Zaległości czynszowe w zł na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)

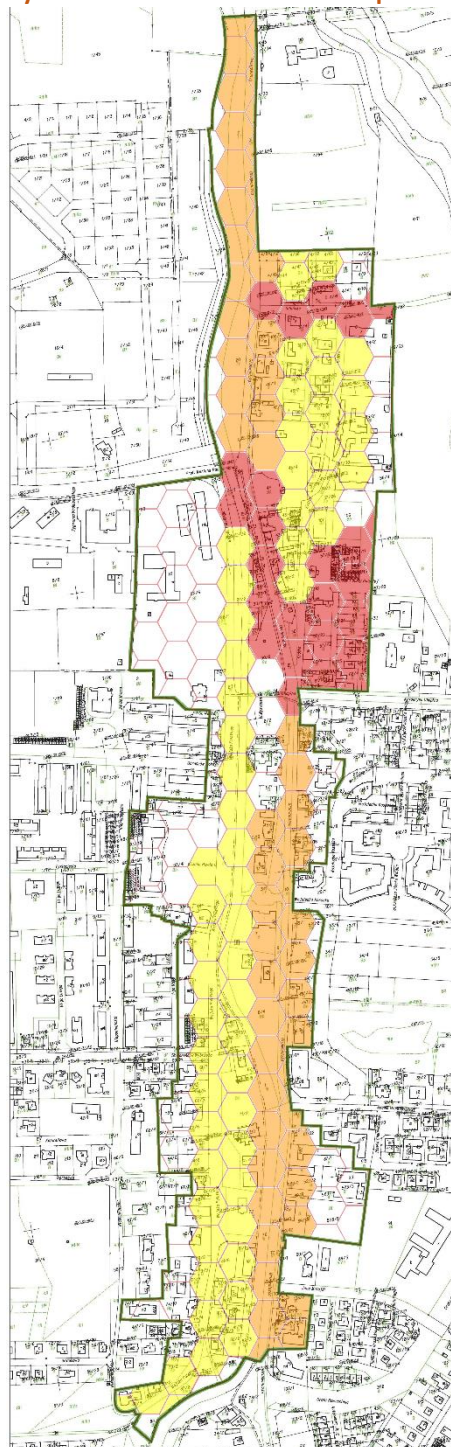
Złą sytuację ekonomiczną części mieszkańców obszaru zdegradowanego i rewitalizacji obrazuje również wskaźnik zaległości czynszowych na 1000 ludności. Wartość tego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wynosi 425 027,05 zł wobec średniej wartości dla całego miasta: 126 147,57 zł.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Rysunek 10 Poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszaru rewitalizacji (2012 r.)

Poziom dochodów w przeliczeniu na mieszkańca wynosi dla całego miasta 19 180,24 zł. W obszarze rewitalizacji odnotowano niższą wartość tego wskaźnika (13 436 zł). Zdecydowanie najniższą wartość dochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca w obszarze rewitalizacji zidentyfikowano w przypadku regionów ul. Gdyńskiej (2 700,63 zł), Obrońców Poczty Polskiej (9 531,40 zł) oraz Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (9 351,09 zł).

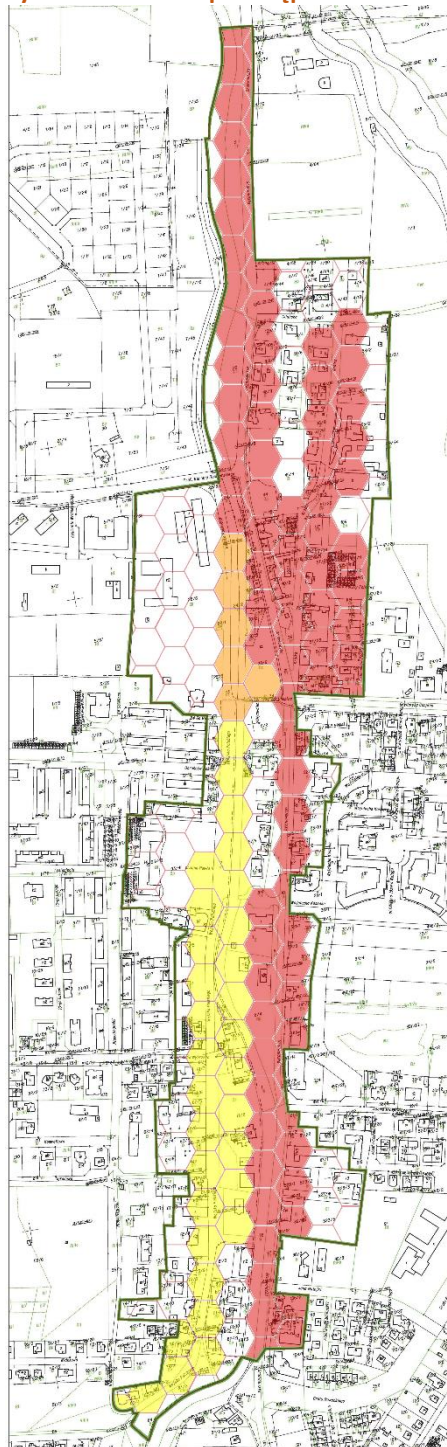
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Przestępczość oraz poczucie bezpieczeństwa

Rysunek 11 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano również wyższe niż w przypadku całego miasta oraz województwa natężenie przestępstw. Wskaźnik liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiągnął wartość 59,1 dla obszaru rewitalizacji wobec wartości 20,92 dla miasta i 27,7 dla województwa.

Największą liczbę przestępstw odnotowano w regionie ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (20) oraz od ulicy Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (18).

Analizowany obszar charakteryzuje się także wyższą aniżeli w przypadku miasta wartością wskaźnika liczby przestępstw przeciwko opiece i rodzinie na 10 tys. ludności. Wartość tego wskaźnika wyniosła 12,1 wobec wartości 4,26 dla miasta oraz 6,30 dla województwa.

Legenda:

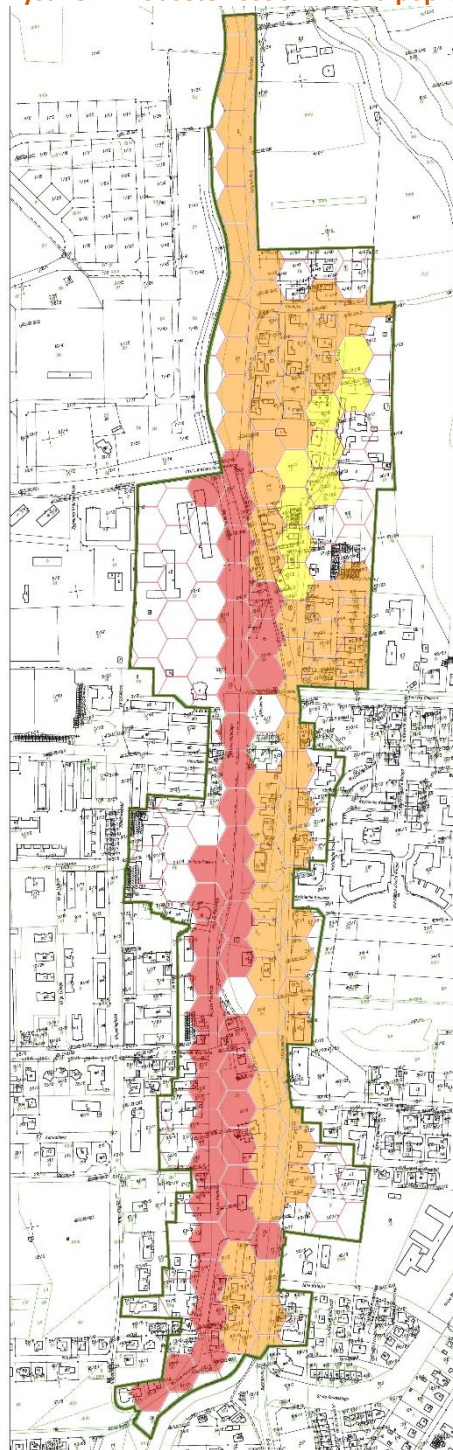
- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

3.5. Podsystem gospodarczy

Struktura demograficzna

Rysunek 12 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru rewitalizacji (2012 r.)

Na obszarze rewitalizacji 17,35% mieszkańców stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Jest to wartość wyższa niż odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w całym mieście (15,62%) oraz województwie (16,4%).

Zdecydowanie największy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w obszarze rewitalizacji odnotowano w przypadku ulic Wojska Polskiego od ul. 24-Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką oraz od ul. Raciborskiego do ul. 24 Marca.

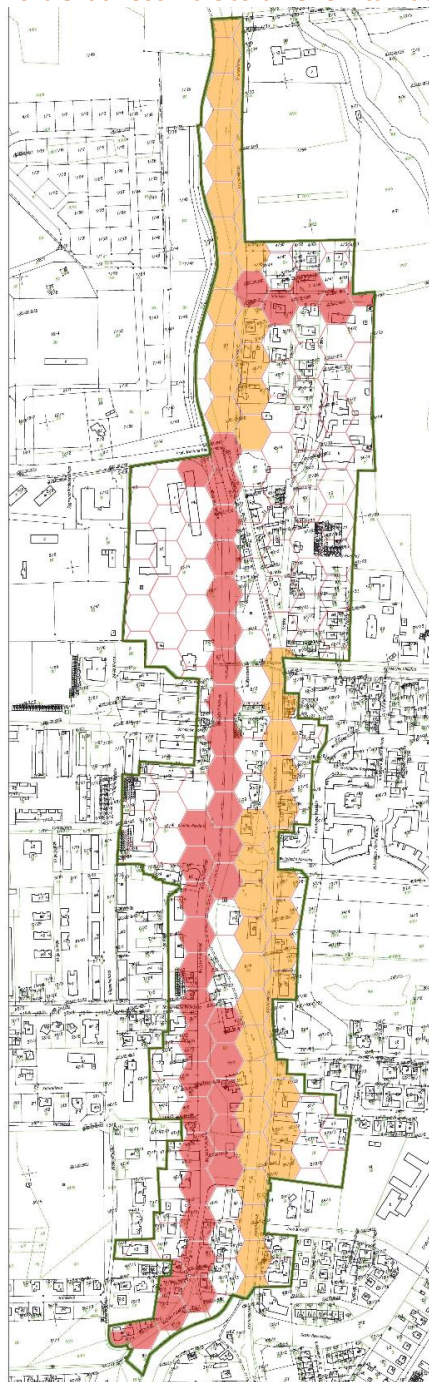
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Podmioty gospodarki narodowej

Rysunek 13 Odsetek zamkniętych działalności gospodarczych wśród działalności zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności na obszarze rewitalizacji (2012 r.)

W aspekcie rewitalizacji stan kryzysowy w podsystemie gospodarczym dotyczy przede wszystkim niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw. Jednym z wyznaczników niskiego stopnia przedsiębiorczości jest liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym obszarze.

W obszarze rewitalizacji działa stosunkowo duża liczba podmiotów gospodarki narodowej. Wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarki narodowej na analizowanym terenie wyniosła 22,12, co jest wynikiem wyższym aniżeli w przypadku miasta (9,2) oraz województwa (11,6). Jednak w przypadku liczby działalności gospodarczych prowadzonych na 100 osób wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji (7,53) jest nieco niższa niż średnia dla miasta (8,15). Dodatkowo na analizowanym obszarze występuje stosunkowo wysoki odsetek zamkniętych działalności wśród działalności zarejestrowanych (14,66%). Wartość tego wskaźnika dla miasta wynosi o ponad 3 punkty procentowe mniej (11,15%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

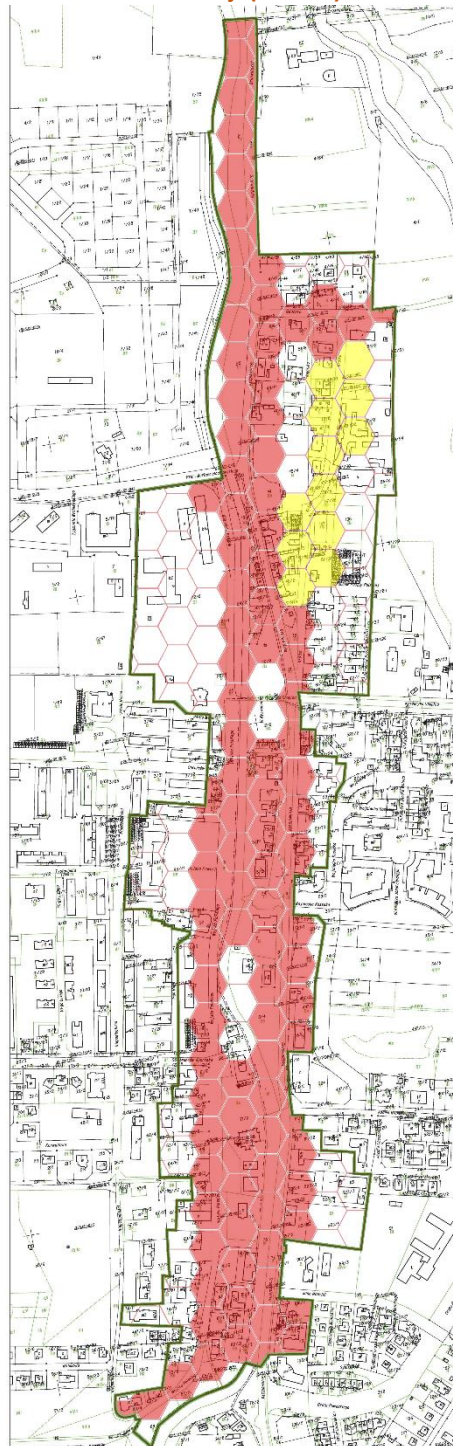
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Zdecydowanie największy odsetek zamkniętych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji wystąpił w przypadku regionu ulicy Grunwaldzkiej od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (90,91%) oraz ulicy Gdyńskiej (66,67%).

3.6. Podsystem przestrzenny

Elementy podlegające degradacji

Rysunek 14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie na obszarze rewitalizacji (2012 r.)

Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego ocena sytuacji kryzysowej w podsystemie przestrzennym winna odbywać się poprzez ocenę przynajmniej jednego ze wskaźników obowiązkowych, w tym - udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim udziałem budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie (67,82%). Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była aż o 43,22 punkty procentowe wyższa aniżeli wartość wskaźnika dla miasta (24,49%). Również wartość wskaźnika dla całego województwa była zdecydowanie niższa (42,3%).

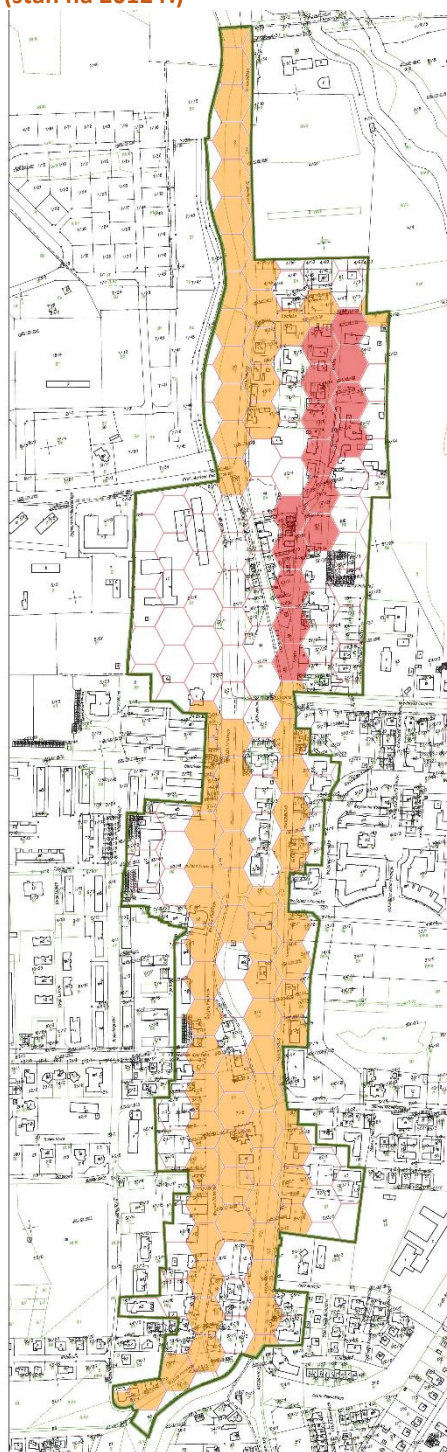
Zdecydowanie najwyższy odsetek budynków sprzed 1970 roku w ogólnej ich liczbie dotyczy ulic Grunwaldzkiej od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (100%), Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (87,5%) oraz Gdańskiej (80%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszc Gdański

Rysunek 15 Liczba budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu/modernizacji na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano najwyższą wartość wskaźnika liczby budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu w przeliczeniu na 10 tys. ludności (66,73). Wartość tego wskaźnika dla całego miasta wyniosła jedynie 3,66. Zdecydowanie najwyższa liczba takich budynków w obszarze rewitalizacji znajduje się na ulicy Krótkiej (3).

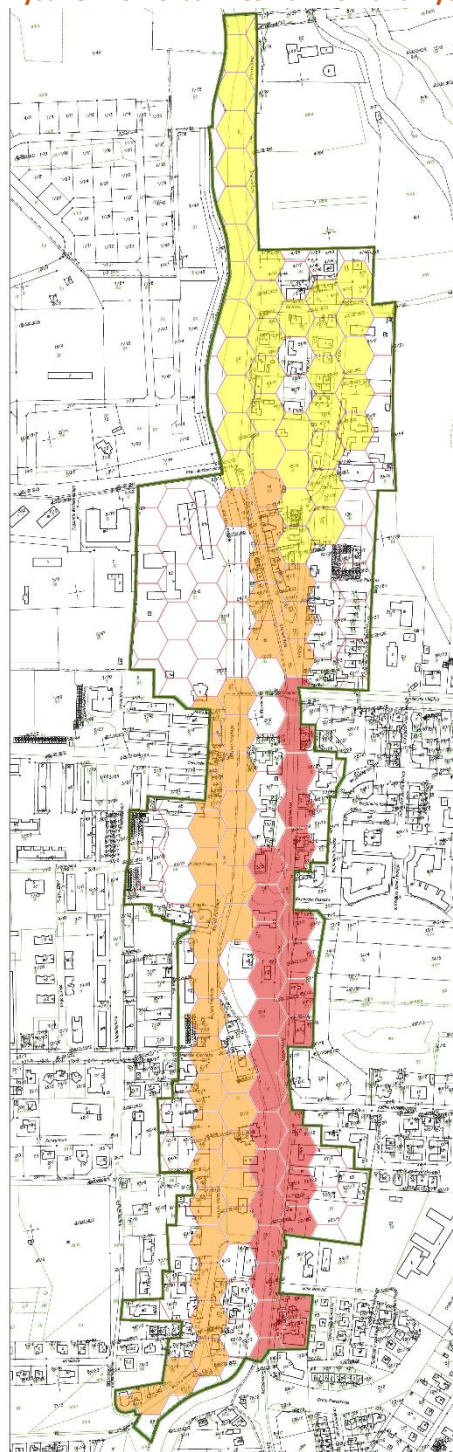
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Zasoby mieszkaniowe Gminy

Rysunek 16 Liczba mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)

Na terenie obszaru rewitalizacji znajduje się duża liczba mieszkań komunalnych. Wartość wskaźnika liczby mieszkań na 1000 ludności dla tego terenu wyniosła 189,7 wobec wartości 26,66 dla całego miasta. Zdecydowanie najwyższa liczba mieszkań komunalnych znajduje się na ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (72), Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (47) oraz na ul. Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (34).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Sfera środowiskowa

Na obszarze rewitalizacji w 2012 r. występowała stosunkowo duża ilość rur azbestowo - cementowych. W relacji do całkowitej długości sieci wodociągowej rury azbestowo - cementowe stanowią blisko dwie piąte całej instalacji (37,52 %). Największa ilość rur azbestowo-cementowych znajdowała się na:

- ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (843 m),
- ul. Wojska Polskiego od Raciborskiego do ul. 24 Marca (305 m),
- ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (225,46 m),
- ul. Gdańskiej (165 m),
- ul. Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (129,2 m).

Aktualnie rury azbestowo – cementowe znajdują się na odcinkach:

- ul. Grunwaldzkiej – 182 m (od ul. Jana Matejki do rzeki, a także od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego),
- ul. Wojska Polskiego – 414 m (na odcinku od ul. Obrońców Wybrzeża do ul. Grunwaldzkiej).

3.7. Analiza przyczyn degradacji na obszarze objętym programem

Przyczyn degradacji obszaru wyznaczonego z wykorzystaniem analizy wskaźnikowej należy dopatrywać wewnątrz lokalnej społeczności – mieszkańców Obszaru nr 7. Wysoka liczba klientów pomocy społecznej w obrębie ul. Gdańskiej, Gdyńskiej, Grunwaldzkiej (od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (od nr 1 do 9); od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A); od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24)), Krótkiej, Obrońców Poczty Polskiej, Placu Rycerza Stefana, a także Wojska Polskiego (od ul. Raciborskiego do ul. 24 Marca (2-10); od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1-13)) jest konsekwencją wysokiego stopnia koncentracji na analizowanym obszarze wskaźnika dotyczącego występowania rodzin wielodzietnych oraz osób bezrobotnych.

Obszar nr 7, zlokalizowany w centralnej części miasta, przy głównej arterii komunikacyjnej (ul. Grunwaldzkiej), stanowi istotne miejsce rozwoju lokalnej gospodarki przy zachowaniu założeń zrównoważonego rozwoju oraz swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Aktualnie na terenie analizowanego obszaru znaczącą liczbę zasobów mieszkalnych stanowią budynki wybudowane przed 1970 r., które wymagają natychmiastowego remontu.

Obszar rewitalizacji kształtuje wizerunek całego miasta wśród turystów i osób przejeżdżających przez Pruszcz Gdański na trasie m.in.: Trójmiasto – Tczew, dlatego w celu pobudzenia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego należy zwrócić uwagę również na jakość i estetykę lokalnej infrastruktury mieszkalnej, technicznej oraz miejsca integracji skierowanej do lokalnej społeczności. Brak miejsc służących integracji i aktywizacji społecznej na obszarze rewitalizacji generuje problemy związane z wykluczeniem społecznym wśród osób samotnych, „zamkniętych we własnych czterech ścianach”, które ze względu na wiek, status społeczny i materialny nie mogą swobodnie korzystać z infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, czy kulturalnej zlokalizowanej poza obszarem rewitalizacji.

3.8. Analiza lokalnych potencjałów na obszarze rewitalizacji

Lokalizacja i atrakcyjność inwestycyjna

Jak czytamy na oficjalnej stronie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański: *„Pruszcz Gdański to miasto wchodzące w skład aglomeracji trójmiejskiej leżące 10 km od Centrum Gdańska na styku Żuław Gdańskich i Pojezierza Kaszubskiego. Miasto stanowi istotne Centrum przemysłowe, usługowe, handlowe i kulturalne. Zajmuje obszar 16,5 km² i liczy ponad 28 tysięcy mieszkańców. Pruszcz Gdański to niezwykle ważny węzeł komunikacji samochodowej i kolejowej, leżący przy drodze krajowej nr 1 (Północ – Południe) oraz głównej traktacji kolejowej E65 łączącej Gdańsk z Warszawą, Bratysławą i Wiedniem. Kilkaśmet metrów od terenów inwestycyjnych znajduje się początek autostrady A1 i trójmiejskiej obwodnicy.*

Wyznacznikiem atrakcyjności inwestycyjnej miasta jest: położenie względem najważniejszych węzłów komunikacyjnych Pomorza, bliskość Gdańska, duży rynek zbytu oraz wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy. To właśnie tutaj, przy węźle autostrady A1 znajduje się Bałtycka Strefa Inwestycyjna. Na jej terenie działają takie firmy jak: Poczta Polska, Cargill, Crown Cork, LPP S.A. i wiele innych.

Niewątpliwym atutem Pruszcza Gdańskiego jest Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy znajdujący się w odległości 20 km od Bałtyckiej Strefy Inwestycyjnej, świetnie skomunikowany z wieloma miastami w Europie oraz położone w mieście lotnisko, umożliwiające wykonywanie operacji niewielkich cywilnych samolotów. Pruszcz Gdański wchodzi w skład Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej”.

Arteria komunikacyjna

Na terenie obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest część głównej arterii komunikacyjnej Trójmiasta i drogi krajowej nr 91 (E75), która pełni funkcję trasy wylotowej dla miast aglomeracji gdańskiej.

Ulica Grunwaldzka zaczyna się na rondzie w Rusocinie, gdzie droga krajowa nr 91 krzyżuje się z drogą ekspresową S6, obwodnicą Trójmiasta. Następnie przebiega przez centrum Pruszcza Gdańskiego krzyżując się z drogami wojewódzkimi 226 i 227. Kończy się na granicy Pruszcza Gdańskiego z Gdańskiem, a jej przedłużeniem w Gdańsku jest Trakt św. Wojciecha. Przy ulicy Grunwaldzkiej koncentruje się najstarsza zabudowa Pruszcza, w tym zabytki znajdujące się na terenie wyznaczonym do rewitalizacji.

Zieleń parkowa

Mimo przeważającej historycznej zabudowy Obszaru nr 7 na analizowanym terenie zlokalizowanych jest wiele parków i miejsc charakteryzujących się występowaniem terenów zielonych. Parki oraz miejsca zielone mogą służyć integracji i aktywizacji lokalnej społeczności. Na analizowanym obszarze zlokalizowane są takie parki i skwery jak:

- Plac Wyzwolenia;
- Park Rycerza Stefana;
- Park „Z gruszą”;
- Otoczenie Kanału Raduni;
- Otoczenie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- Otoczenie NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25;
- Otoczenie Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Historia i tożsamość lokalna

Historia i tożsamość lokalna stanowią znaczącą wartość dla lokalnych mieszkańców i interesariuszy. Powstanie osady, która stanowiła podwalinę dzisiejszego Pruszcza Gdańskiego datuje się na ok. VIII w p.n.e., a wśród najważniejszych zabytków wymienić należy przede wszystkim:

- Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św. z pastorówką (obecnie Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna),
- dom mieszkalny, ul. Krótka nr 6,

- dom mieszkalny, ul. Grunwaldzka nr 23,
- Kanał Raduni – kanał wraz z groblami, towarzyszącą zabudową i zielenią na całej długości obiektu,
- zespół cukrowni Pruszcz – portiernia z bramami i murem, budynek biura głównego, kotłownia główna, surownia, budynek techniczno-produkcyjny, budynek filtracji, pakownia, warniki, suszarnia, magazyn cukru, miodownik, piec wapienny, kuźnia, rezydencja akcjonariusza, willa dyrektora, ul. Chopina 17,
- kościół parafialny pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy z działką oraz starodrzewem, ul. Chopina 3,
- zespół młyna przy ul. Wojska Polskiego 42: budynek młyna z 2 sąsiadującymi budynkami gospodarczymi, podwórzem i murem oraz wyposażeniem wnętrza,
- Budynek elektrowni wodnej z 1921 r.,
- Budynek prokuratury ul. Wojska Polskiego 7 - pierwotnie szkoła podstawowa, w 1939 r. areszt dla miejscowych Polaków,
- Budynek Starostwa Powiatowego ul. Wojska Polskiego 16, z lat pięćdziesiątych XX wieku, w stylu socrealistycznym,
- Dom mieszkalny z XIX w., ul. Chopina 22
- Dom młynarza, ul. Wojska Polskiego 44
- Dom mieszkalny z końca XIX w., ul. Grunwaldzka 31 - parterowy, z poddaszem użytkowym. Dach mansardowy, z lukarnami, wykończonymi drewnem. Wejście główne z gankiem, schodami i ozdobnym metalowym daszkiem. Ganek i schody otoczone dekoracyjną balustradą. Zachowana dawna stolarka okienna i drzwiowa oraz kuta brama wjazdowa. Na podwórzu zachowana pompa ręczna (jedyna w mieście), odrestaurowana w 2014 roku.

Rozwój polityki mieszkaniowej

Pruszcz Gdański ze względu na dostępność i atrakcyjność terenów inwestycyjnych oraz bliskie sąsiedztwo Trójmiasta stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania i osiedlania się oraz miejsce sprzyjające inwestycjom mieszkaniowym. Na terenie Pruszcza Gdańskiego i okolic, w bliskim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, inwestycje mieszkaniowe prowadzą tacy deweloperzy jak: Activa, Euro Styl, DOMO, Nord House.

Rozwój gospodarczy miasta

Na rozwój gospodarczy miasta wpływ mają zlokalizowane w pobliżu autostrada A1 oraz obwodnica Trójmiasta, które przyczyniły się do powstania dzielnicy przemysłowej o nazwie Bałtycka Strefa Inwestycyjna. Swoje magazyny i zakłady produkcyjne umieściły tam firmy z branży elektronicznej, spożywczej, magazynowej, odzieżowej (LPP, od 2001; nowe powierzchnie od 2007-2008 i 2014-2015) i metalowej.

Natomiast w centrum miasta powstała nowoczesna zabudowa mieszkaniowo-usługowa, za którą miasto otrzymało Nagrodę Honorową Towarzystwa Urbanistów Polskich w ogólnopolskim konkursie na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w 2009 roku.

Bałtycka Strefa Inwestycyjna

Bałtycka Strefa Inwestycyjna (BSI) to tereny inwestycyjne w Pruszcze Gdańskim o powierzchni ok. 50 ha. O szczególnej atrakcyjności inwestycyjnej BSI stanowi dogodne położenie komunikacyjne względem Obwodnicy Trójmiasta, autostrady A1, dróg krajowych łączących Gdańsk z Łodzią i Warszawą oraz linii kolejowej Gdańsk – Warszawa. W Bałtyckiej Strefie Inwestycyjnej swoje magazyny i zakłady produkcyjne lokują firmy z branży m.in. elektronicznej, spożywczej, magazynowej, odzieżowej i metalowej.

W utworzonym w ostatnich latach centrum logistyczno-dystrybucyjnym przy węźle początkowym autostrady A1, 500 metrów od Obwodnicy Trójmiasta, swoje hale i magazyny mają m.in. LPP S.A. (właściciel m.in. marek Reserved i Cropp), Crown Packaging czy Poczta Polska.

Bałtycka Strefa Inwestycyjna podzielona została na 3 strefy inwestycyjne - BSI I, BSI II i BSI III.

BSI I stanowią tereny usytuowane między linią torów PKP Pruszcz - Kartusy a ul. Zastawną. Znajdują się tu następujące ulice: Kupiecka, Handlowa, Kredytowa, Batalionów Chłopskich. W I strefie została wykonana infrastruktura drogowa i techniczna ul. Handlowej i ul. Kupieckiej. Swoje siedziby, hale lub magazyny ulokowały tu następujące firmy: Poczta Polska, Krakowska Grupa Kapitałowa, Koszałka, Pomorskie Centrum Mięsne, Cargill i Crown Packaging.

BSI II to tereny umiejscowione między ul. Zastawną, a ul. Grunwaldzką wzdłuż ul. Tczewskiej. Swoje centrum dystrybucyjne ulokowała tu firma LPP S.A. (właściciel m.in. marek Reserved i Cropp). Jest to jeden z najnowocześniejszych w tej części Europy ośrodków logistycznych

(hala magazynowa o powierzchni 30,6 tys. metrów kwadratowych i wysokości 15 metrów, w której przewidziana jest praca dla około 250 osób). Ponadto swoje siedziby lub magazyny mają tu następujące firmy: Investa Sp. z o.o., Rabat Pomorze S.A., Kompania Piwowarska S.A., Dajar Sp. z o.o., Rogum Kable Sp. z o.o., BAT Materiały Budowlane, Panattoni Europe, Frigipol Sp. z o.o.

BSI III to tereny inwestycyjne pomiędzy ul. Grunwaldzką i torami PKP. Znajduje się tu salon i magazyn firmy Black Red White. Na terenach inwestycyjnych za rzeką Struga Gęś wykonana została infrastruktura techniczna w postaci drogi, kanalizacji deszczowej oraz mostu.

Faktoria Rzymska

Faktoria Handlowa jest rekonstrukcją osady handlowej z okresu wpływów rzymskich na terenie Międzynarodowego Bałtyckiego Parku Kulturowego w Pruszczu Gdańskim. Obiekt otwarty został 21 lipca 2011 roku.

Faktoria jest osadą datowaną na okres świetności i schyłku Cesarstwa Rzymskiego (I-IV w.n.e), nawiązuje do funkcjonującego w tamtych czasach Szlaku Bursztynowego. O osadnictwie na tych terenach świadczą liczne wykopaliska prowadzone przez archeologów od końca XIX wieku.

VI Europejski Korytarz Transportowy

Lokalizacja VI Europejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Skandynawię – przez Polskę – z południem Europy, nawiązuje bezpośrednio do znanego już 500 lat p. n. e. szlaku bursztynowego. W skład korytarza wchodzi m.in. :

- Linia kolejowa: E 65 – Gdynia – Warszawa – Katowice – granica z Czechami i Słowacją dla przewozów pasażerskich,
- autostrada A-1 od Gdańska przez Bydgoszcz, Toruń, Łódź i Katowice do granicy z Czechami.

Cukrownia Pruszcz

Cukrownia „Pruszcz” – zakład przemysłowy funkcjonujący w Pruszczu Gdańskim w latach 1881-2004. Obecnie jest zabytkiem i oddziałem Krajowej Spółki Cukrowej S.A. w Toruniu. Zbudowana została w latach 1879-1880 z inicjatywy i staraniem doktora Hermanna Wiedemanna, lekarza z zawodu, który był wieloletnim dyrektorem cukrowni.

Teren Cukrowni „Pruszcz” stanowi atrakcyjny obszar mogący wykreować tzw. ruchome centrum miasta, który w perspektywie mógłby stać się miejscem utworzenia nowych inwestycji mieszkaniowych, a także lokalizację infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej wpływającej na zrównoważony rozwój lokalnej społeczności.

3.9. Lista potencjalnych partnerów wraz z najważniejszymi podejmowanymi działaniami

Zgodnie z praktycznym komentarzem do Ustawy o rewitalizacji *„Rewitalizacja, stanowiąca zasadniczo zadanie publiczne, prowadzona ma być nie tylko przez podmioty publiczne, lecz przez interesariuszy tego procesu. Deklaracja ta podkreśla złożoność procesu rewitalizacji, który dla pełnego powodzenia wymaga zaangażowania nie tylko odpowiednich władz publicznych, lecz również innych osób i podmiotów, których szeroko pojęte interesy spotykają się na obszarze rewitalizacji.*

W ustawie zawarto dodatkowo otwarty katalog interesariuszy, wskazując, że są nimi w szczególności:

- 1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji;*
- 2. pozostali mieszkańcy gminy, nie mieszkający na obszarze rewitalizacji;*
- 3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;*
- 4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;*
- 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;*
- 6. organy władzy publicznej;*
- 7. podmioty inne niż organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa (np. spółki Skarbu Państwa realizujące inwestycje infrastrukturalne, Agencja Mienia Wojskowego).*

Wśród potencjalnych partnerów rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański należy przede wszystkim wyszczególnić organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie miasta.

4. Opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju:

Poziom europejski	
Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Priorytet III Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Cel 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. Cel 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. Cel 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.
Poziom krajowy	
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki. Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału

	rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny. Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny. Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020	Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Cele rozwojowe: I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela. II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych. Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego.

	Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
Poziom regionalny	
Strategia rozwoju województwa pomorskiego	Cele Strategiczne i operacyjne 1. Nowoczesna gospodarka • Unikalna oferta turystyczna i kulturalna 2. Aktywni mieszkańcy • Wysoki poziom zatrudnienia • Wysoki poziom kapitału społecznego • Efektywny system edukacji • Lepszy dostęp do usług zdrowotnych 3. Atrakcyjna przestrzeń • Sprawny system transportowy • Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna • Dobry stan środowiska
Poziom lokalny	
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2014 – 2021	Cele strategiczne: II. Nowoczesny rynek pracy, III. Bezpieczny powiat, IV. Zdrowe społeczeństwo, V. Satysfakcjonująca jakość życia osób niepełnosprawnych i seniorów,
Strategia Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2011-2018	Cele strategiczne I. Usprawnienie systemu komunikacji wewnętrznej miasta wraz z utrzymaniem dobrych połączeń

	drogowych i kolejowych z aglomeracją trójmiejską oraz resztą kraju. II. Utrzymanie różnorodnej, atrakcyjnej oferty mieszkaniowej wraz z rewitalizacją starego i rozwojem nowego budownictwa mieszkaniowego – szczególnie jednorodzinne. III. Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przyjaznej miastu przedsiębiorczości. IV. Rozwijanie tożsamości i wewnętrznej spójności miasta. V. Skuteczne i kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych. VI. Podniesienie poziomu efektywności oraz rozszerzenie zakresu usług edukacyjnych. VII. Zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty na spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i całe rodziny. VIII. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2016-2022	Misja: Pruszcz Gdański miastem zapewniającym swoim mieszkańcom bezpieczeństwo, godne warunki życia i możliwości rozwoju. Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom. Cel strategiczny 2: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 3: Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym. Cel strategiczny 4: Zwiększenie dostępu mieszkańców do opieki

	zdrowotnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście. Cel strategiczny 5: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański	Kierunki rozwoju struktur funkcjonalno – przestrzennych: Miasto Pruszcz Gdański posiada praktycznie zdefiniowaną strukturę przestrzenną w układzie południkowym. Rozwój miasta będzie kontynuacją dotychczasowego zagospodarowania przestrzeni miejskiej. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta dla poszczególnych stref zainwestowania są następujące: • Funkcja mieszkaniowa, • Funkcja usługowa, • Funkcje produkcyjne, • Tereny zieleni sportu i rekreacji, • Tereny lokalizacji imprez masowych, • Tereny ogrodów działkowych, • Tereny cmentarzy.

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji

Wizja jest jednym z głównych elementów wpływających na kierunek procesu rewitalizacji. Nakreśla pożądaný stan docelowy, do którego należy dążyć, podporządkowując mu jednocześnie wszystkie działania. Rewitalizacja obszarów kryzysowych przebiegać powinna w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, zakładające równowagę pomiędzy:

- rozwojem społecznym – którego przykładem może być obniżenie poziomu przestępczości, zapobieganie wykluczeniom społecznym lub aktywizacja osób starszych;
- rozwojem gospodarczym – na przykład tworzenie nowych miejsc pracy, uatrakcyjnienie obszaru dla potencjalnych inwestorów lub zwiększenie atrakcyjności turystycznej;

- rozwojem infrastrukturalnym – dla przykładu modernizacja zabudowy i infrastruktury drogowej, konserwacja zabytkowych obiektów, poprawa stanu środowiska.

Wykreowany wizerunek rewitalizowanego obszaru sprawi, że Pruszcz Gdański będzie miejscem rozpoznawalnym zarówno wśród potencjalnych inwestorów, jak i turystów. Stanie się także miejscem przyjaznym i atrakcyjnym dla mieszkańców i przedsiębiorców prowadzących na terenie wyznaczonym do rewitalizacji swoją działalność. Wsparcie i oferta społeczno-kulturalna kierowana będzie do wszystkich mieszkańców miasta – zarówno do dzieci i osób młodych, osób starszych, jak i często pomijanych osób w wieku produkcyjnym. Szczególną opieką otoczone zostaną tereny rewitalizacji. Dzięki działaniom miasta oraz wsparciu interesariuszy, obszary rewitalizowane staną się miejscami atrakcyjnymi i bezpiecznymi zarówno dla mieszkańców, jak i turystów i inwestorów.

Proponowana wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego brzmi:

Obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański pełniący funkcję wizytówki całego miasta, które swoją charakterystyką i potencjałem przyciąga nowych mieszkańców i inwestorów.

Obszar rewitalizacji bogaty w infrastrukturę społeczną, rekreacyjną i kulturową dostosowaną do potrzeb wielopokoleniowej społeczności, a także atrakcyjne miejsca funkcjonowania działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych, w tym podmiotów ekonomii społecznej.

Zrównoważony rozwój, tożsamość lokalna, partycypacja w życiu społeczno – kulturalnym stanowią wartości charakteryzujące mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy tworzą fundament budowania kapitału społecznego Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański.

Misja natomiast, to ogólny kierunek działań rewitalizacyjnych w planowanym przedziale czasu. Istotne jest wskazanie aspektów najistotniejszych dla procesu rewitalizacji. Misja stanowi sposób osiągnięcia stanu docelowego - wyrażonego w wizji wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Misja usprawnia osiągnięcie wyznaczonego celu poprzez dobór i wykonanie poszczególnych działań.

Misją procesu rewitalizacji wyznaczonego obszaru Miasta Pruszcz Gdański jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą, tworzenie szans i działania z zakresu rozwoju infrastrukturalnego oraz realizacja zadań mających na celu zmianę wizerunku obszaru rewitalizacji.

Realizacja Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada kompleksowe i zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni, środowiska oraz gospodarki, w celu wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Zaplanowany proces rewitalizacji przewiduje interwencje w najistotniejsze aspekty funkcjonowania gminy: społeczeństwo, gospodarkę i przestrzeń.

Należy zaznaczyć, że interesariuszami programu są osoby, instytucje lub ich grupy, na które bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje Program Rewitalizacji. To także podmioty wpływające na rezultaty procesu rewitalizacyjnego, zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny. Zalicza się do nich mieszkańców obszaru rewitalizacji, właścicieli, użytkowników nieruchomości, podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym terenie

(w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego). A także podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną (w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy władzy publicznej).

5.1. Kierunki działania (interwencji)

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada realizację działań rewitalizacyjnych w obszarze społeczeństwa, gospodarki i przestrzeni. W każdym z nich, na podstawie analizy społeczno-gospodarczej, określono obszary wymagające poprawy. Osiągnięcie poniższych celów strategicznych oraz operacyjnych umożliwi zrealizowanie pożądanej wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonym procesie rewitalizacji.

1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Kierunki interwencji: Społeczeństwo, mieszkańcy

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.

2. Obszar strategiczny: Gospodarka

Kierunki interwencji: Praca, przedsiębiorczość

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Obszar strategiczny: Przestrzeń i infrastruktura

Kierunki interwencji: Infrastruktura, przestrzeń, bezpieczeństwo, jakość życia

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.

Rysunek 17 Cele strategiczne Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz obszarów przeznaczonych do rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

6. Cele szczegółowe rewitalizacji oraz założenia procesu

6.1. Matryca logiczna projektów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wśród obszarów problemowych uwzględnione zostały wszystkie kryteria: społeczeństwo, gospodarka oraz przestrzeń i infrastruktura (w tym aspekt techniczny i środowiskowy). Główny nacisk został położony na rozwiązywanie problemów społecznych, natomiast logika interwencji procesu rewitalizacji zakłada uwzględnienie źródeł finansowania w postaci m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Ustalono także założenia programu rewitalizacji, które opierają się na interwencji w trzech wymiarach, wybranych na podstawie zdiagnozowanych problemów:

- Wymiar społeczny:
 - Zmniejszanie stopnia ubóstwa oraz jego negatywnych skutków społecznych.
 - Wspieranie osób z niepełnosprawnością i seniorów oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
 - Aktywizacja społeczno-kulturalna mieszkańców terenów rewitalizowanych.
 - Reintegracja lokalnej społeczności.
 - Budowa kapitału społecznego.
 - Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej.
 - Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.
- Wymiar gospodarczy:
 - Przyciąganie inwestorów zewnętrznych poprzez zadbaną przestrzeń i infrastrukturę oraz spójną ofertę inwestorską.
 - Zmniejszanie stopy bezrobocia i aktywizacja zawodowa mieszkańców.
- Wymiar przestrzenny:
 - Zwiększenie atrakcyjności obszarów rewitalizacji.
 - Estetyzacja przestrzeni publicznych.
 - Zwiększenie jakości oraz dostępności do budynków użyteczności publicznej.
 - Modernizacja infrastruktury technicznej.

6.2. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych

Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.

Integracja społeczna stanowi stan zorganizowania, zespolenia i zharmonizowania różnorodnych elementów tworzących zbiorowość społeczną, odnoszący się do sfery norm i wartości, działań oraz łączności pomiędzy jednostkami i grupami społecznymi⁴. Reintegracja z kolei stanowi proces mający na celu odbudowanie oraz umacnianie umiejętności aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, życia, czy funkcjonowania lokalnej społeczności (miejsca zamieszkania, pobytu).

Na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zdiagnozowane zostały grupy społeczne o zróżnicowanym statusie materialnym, społecznym, statusie na rynku pracy, wieku oraz sprawności ruchowej, które mogą stanowić grupy lub jednostki szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym. Wśród grup społecznych oraz osób, do których działania rewitalizacyjne związane z integracją społeczności lokalnej, powinny być skierowane w pierwszej kolejności są: osoby bezrobotne, w tym przede wszystkim długotrwale bezrobotni, osoby korzystające z pomocy społecznej, w tym przede wszystkim ze względu na kryterium ubóstwa, dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne oraz seniorzy.

Kapitał społeczny zgodnie z definicją Pierre’a Bourdieu „to zbiór rzeczywistych i potencjalnych zasobów, jakie związane są z posiadaniem trwałej sieci mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych związków wspartych na wzajemnej znajomości i uznaniu (...), która dostarcza każdemu ze swych członków wsparcia w postaci kapitału posiadanego przez kolektyw, wiarygodności, która daje im dostęp do kredytu w najszerszym sensie tego słowa⁵.”

Zgodnie z powyższą definicją społeczność lokalna obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Pruszczu Gdańskim powinna uzyskać wsparcie w celu wypracowania formalnych i nieformalnych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych. W szczególności interwencji wymagają grupy społeczne, które mogą mieć problemy z budowaniem

⁴ Encyklopedia PWN, hasło: Integracja Społeczna

⁵ Bourdieu P., The Forms of Capital, w: Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education, J. Richardson (ed.), New York 1986

i nawiązywaniem relacji sąsiedzkich pomiędzy interesariuszami obszarów rewitalizacji, tj.: osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością, czy rodziny wielodzietne i dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Obszar strategiczny: Gospodarka

Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

„Aktywizacja społeczno-zawodowa, (...), to zespół działań, zmierzających do wywołania motywacji do znalezienia pracy, jej zdobycia, podjęcia i utrzymania, a także rozwoju kariery zawodowej. Pierwszy człon definicji – „wywołanie motywacji” – to właśnie aktywizacja społeczna. Osiągana jest ona poprzez specjalistyczne oddziaływania głównie psychologiczne i psychospołeczne korygujące, kształtujące i rozwijające umiejętności osobiste i społeczne osób, które mają trudności w pełnej integracji społecznej i zawodowej. Łączne definiowanie obu pojęć nie jest przypadkiem. Wynika ono z doświadczeń praktycznych wskazujących, iż warunkiem aktywizacji zawodowej jest właśnie aktywizacja społeczna. Ta zależność szczególnie wyraźnie została podkreślona w dokumentach programowych wdrażających realizację Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce, w obszarach zmierzających do aktywizacji społeczno - zawodowej osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (opis celów strategicznych POKL oraz SzOP POKL priorytet VI i VII).⁶”

Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego społeczności zamieszkującej Obszar nr 7 wymaga interwencji w sferze zawodowej, która wiązać się będzie ze zmianą postaw życiowych związanych z motywacją do podjęcia pracy, która bezpośrednio wpłynie na status materialny (przeciwdziałanie ubóstwu), zaangażowanie w życie społeczne (aktywizacja społeczna), uczestnictwo w życiu kulturalnym (integracja społeczna) oraz, dzięki zmianom trybu życia – przeciwdziałanie patologiom.

⁶http://www.akme-consulting.pl/doswiadczenie/dobre-praktyki---doswiadczenia-zespołu/aktywizacja_spoleczna.aspx

Obszar strategiczny: Przestrzeń i infrastruktura

Cel strategiczny 3. Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.

Dostosowanie obszaru rewitalizacji do potrzeb społeczności lokalnej umożliwi jej konsekwentny i efektywny rozwój. Zgodnie z definicją pojęcia *Rozwój („proces przechodzenia do stanów lub form bardziej złożonych pod pewnym względem doskonalszych”)* odnośnie do społeczności lokalnej, to: proces zmian, który przyczynia się do podnoszenia poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez m.in. wzmocnienie więzi i sieci kontaktów wśród interesariuszy, dzięki czemu następuje praca nad postawami wykreowania wspólnego dobra.

Zagadnienia dotyczące społeczności lokalnych obszaru rewitalizacji, które w związku z działaniami rewitalizacyjnymi powinny zostać pobudzone to: infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, infrastruktura edukacyjna, kultura, sport i rekreacja, bezpieczeństwo mieszkaniowe.

Przestrzeń miejska, jako pojęcie powstałe w wyniku połączenia wyrażeń: przestrzeń publiczna (obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne⁸) oraz tkanka miejska (pojęcie opisujące regularną strukturę zabudowy charakterystyczną dla przestrzeni miejskich) dotyczy wszelkich miejsc powszechnie dostępnych, w której może znaleźć się każda jednostka społeczna.

Wizerunek przestrzeni miejskiej na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański stanowi integralny czynnik determinujący rozwój gospodarczy i społeczny, a także wpływa na inne wartości związane z działaniami rewitalizacyjnymi m.in.: tożsamość lokalną, poczucie przynależności do społeczności, aktywizację i integrację społeczną, a także budowanie relacji. Z psychologicznego punktu widzenia modernizacja ładu przestrzennego zmienia postrzeganie obszaru rewitalizacji – z terenów zdegradowanych, na tereny rozwojowe, natomiast fizycznie umożliwi uczestnictwo w życiu publicznym osobom z ograniczoną zdolnością ruchową (seniorom, osobom z niepełnosprawnościami).

⁷ Słownik Języka Polskiego PWN

⁸ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Cele operacyjne stanowiące uszczegółowienie celów strategicznych wskazują sposób, w jaki zakładana wizja obszaru rewitalizacji zostanie osiągnięta. W ramach każdego celu strategicznego zostały wyznaczone 3 cele operacyjne, które odpowiadają zidentyfikowanym problemom na etapie diagnozy. Wypracowane cele, a następnie kierunki działań zostały opracowane na podstawie przeprowadzonych analiz oraz wyników badań z mieszkańcami i interesariuszami.

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada realizację 3 celów strategicznych oraz 9 celów operacyjnych. Poniżej przedstawiona numeracja celów operacyjnych w ramach obszarów strategicznych posłuży do oceny pod względem ich zasadności.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Tabela 1 Wykaz celów operacyjnych

Wizja i misja			
Cel nadrzędny rewitalizacji			
Obszary strategiczne	Społeczeństwo	Gospodarka	Przestrzeń i infrastruktura
Kierunki interwencji	Społeczeństwo, Mieszkańcy	Praca, Przedsiębiorczość	Infrastruktura, przestrzeń, bezpieczeństwo, jakość życia
Cele strategiczne	Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.	Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.
Cele operacyjne	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w tym osób zagrożonych ubóstwem)	Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji
	Międzypokoleniowa integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji	Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przezwyciężenie stanu kryzysowego	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji
	Przeciwdziałanie patologiom oraz dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych wśród dzieci i młodzieży	Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Zagospodarowanie i modernizacja obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i turystycznym

Źródło: Opracowanie własne.

6.3. Wzajemne powiązania celów i potencjałów obszaru rewitalizacji z diagnozą pogłębianą

Poniżej przedstawione zostały cele operacyjne w powiązaniu z problemami i potencjałami oraz kierunkami działań w podsystemie społecznym:

Tabela 2 Powiązania celu strategicznego 1. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznego poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Przestępczość i brak poczucia bezpieczeństwa, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Elementy infrastruktury podlegające degradacji, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji, ➤ Marginalizacja mieszkańców (wysoka liczba mieszkań komunalnych).
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Rozwój polityki mieszkaniowej, ➤ Oferta edukacyjna, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna, ➤ Cukrownia Pruszcz, ➤ Szlaki turystyczne.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Infrastruktura, ➤ Przestrzeń, ➤ Bezpieczeństwo, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Powiązania celu strategicznego 2. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji, ➤ Marginalizacja mieszkańców (wysoka liczba mieszkań komunalnych).
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Atrakcyjność inwestycyjna, ➤ Rozwój polityki mieszkaniowej, ➤ Rozwój gospodarczy miasta, ➤ Budżet miasta, ➤ Bałtycka Strefa Inwestycyjna, ➤ Faktoria Rzymska, ➤ Oferta edukacyjna, ➤ Obszar Funkcjonalny, ➤ VI Europejski Korytarz Transportowy, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna, ➤ Cukrownia Pruszcz, ➤ Szlaki turystyczne.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Praca, ➤ Przedsiębiorczość, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Powiązania celu strategicznego 3. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	
Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.	
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Elementy infrastruktury podlegające degradacji, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji,
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Obszar Funkcjonalny, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Infrastruktura, ➤ Przestrzeń, ➤ Bezpieczeństwo, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

7. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach całościowego procesu rewitalizacji w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański zaplanowano realizację projektów kluczowych i projekty komplementarne.

7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na Listę A wybrane zostały projekty, bez których realizacja celów zawartych w Programie Rewitalizacji nie będzie możliwa oraz tych, które przyczynią się do wyjścia z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji.

Wybrane projekty zlokalizowane są na terenie przeznaczonym do rewitalizacji. Prócz projektów społecznych, związanych z aktywizacją i integracją mieszkańców obszarów rewitalizacji, pojawiły się także projekty infrastrukturalne, które pozwolą na skuteczną realizację projektów społecznych.

Tabela 5 Karta projektu nr 1

Przedsięwzięcie nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.
Lokalizacja	Przedsięwzięcie dotyczące zagospodarowania przestrzeni pomiędzy ul. Grunwaldzką, ul. Chopina oraz budynkami Krótka 4 i Krótka 6 w Pruszczu Gdańskim stanowić będzie dopełnienie rewitalizacji otoczenia budynku przy ul. Krótkiej 6. Obecnie projekt przebudowy budynku przy ul. Krótkiej 6 jest w fazie realizacji. Dla tego budynku przewidziano funkcję publiczną. Z uwagi na przeznaczenie obiektu na muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego wraz z pomieszczeniami na przeprowadzanie konferencji, przewidziano nowe zagospodarowanie otoczenia. W celu podniesienia estetyki przyległego terenu położonego w centrum miasta Pruszcza Gdańskiego zachodzi konieczność zagospodarowania terenu obejmującego między innymi część działki nr 36, 38/5, 39 w obr. 7. Planowana powierzchnia do rewitalizacji wynosi ok. 0,25 ha. Wyżej wymienione działki znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej.

	Z drugiej strony budynków komunalnych planuje się rewitalizację obszaru o pow. ok. 0,22 ha, na działkach między innymi: 61/9, 61/10, 61/4, 61/3, 60/4, 60/3, 57/23, 57/24 oraz fragment działki nr 65 w obr.7. Na wymienionych działkach planuje się nowe zagospodarowanie zdegradowanego terenu położonego w strefie zabudowy mieszkalno - usługowo - handlowej. Nowe zagospodarowanie terenu z wydzieleniem układu drogowego, oświetlenia oraz urządzenia zieleni znacząco poprawi wizerunek centralnej części miasta. Na ten zakres prac opracowana została dokumentacja projektowa.
Opis przedsięwzięcia	
W planowanym do rewitalizacji terenie znajduje się: ➤ główny przystanek autobusowy w kierunku Gdańska, ➤ postój Taxi, ➤ kiosk typu „Kolporter”, ➤ budynek nieczynnej stacji benzynowej (własność prywatna), ➤ trawniki i utwardzenia wymagające nowego zagospodarowania. Podczas realizacji przedsięwzięcia sugerowana współpraca z inwestorem prywatnym, właścicielem dz. nr 39 obręb 7. W drugiej części (od podwórza budynków) znajduje się nieurządzony, zdegradowany obszar. Brak oświetlenia dodatkowo ogranicza bezpieczeństwo użytkowników i okolicznych mieszkańców danej części miasta. Brak wydzielonych utwardzeń. Planowany zakres prac: ➤ utworzenie nowej przestrzeni publicznej z przebudową dróg, chodników, z zastosowaniem naturalnych materiałów budowlanych (kamień, granit), ➤ zagospodarowanie i urządzenie zieleni /skweru z preferencją zieleni rodzimej, z wyposażeniem w małą architekturę, ➤ nadanie nowej funkcji nieczynnej stacji benzynowej.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny, Prywatny inwestor/właściciel działki nr 39 obr.7 Prywatni inwestorzy, właściciele przyległych punktów handlowo-usługowych.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Stworzenie nowej, przyjaznej publicznej przestrzeni, zachęcającej do zwiedzania miasta i zwiedzania lokalnego muzeum. Obszar planowany do rewitalizacji znajduje się przy głównej arterii miasta, na trasie Tczew-Gdańsk i stanowi swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Jest to jedno z najbardziej charakterystycznych i rozpoznawalnych miejsc spotkań i kontaktów międzyludzkich. Zagospodarowanie wewnętrznej przestrzeni znacząco poprawi wizerunek miasta i bezpieczeństwo użytkowników.	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Zakres czasowy realizacji	2020 – 2022
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	2.500.000,00 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	W porozumieniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku zostanie zrewitalizowany obszar i przywrócony historyczny charakter przestrzeni publicznej, zachęcającej do korzystania nie tylko przez mieszkańców ale i również przez okolicznych podróżnych. Jednocześnie nadanie nowego przeznaczenia nieczynnej stacji benzynowej pozwoli na zwiększenie atrakcyjności przedmiotowego obszaru. Ponadto, przebudowa i uporządkowanie funkcji terenu poprawi bezpieczeństwo użytkowników.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 6 Karta projektu nr 2

Przedsięwzięcie nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont ulicy Krótkiej.
Lokalizacja	Pas drogowy ul. Krótkiej o długości ok. 400 m obejmujący w znacznej części działkę nr 38/5 oraz działki nr 43/10, 47/11, 47/18, 57/26, 57/31, 41/8, fragment działek nr 43/9, 40/2, 39, 57/35 obręb 7 o łącznej powierzchni ok. 6700 m ² . Teren położony w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Ulica Krótka jest jedną z najstarszych ulic w Pruszczu Gdańskim, otoczona w części starą zabudową. Jest głównym ciągiem komunikacyjnym na targowisko miejskie znajdujące się właśnie przy tej ulicy. Zatracił się historyczny charakter ulicy. Do remontu nadaje się infrastruktura i zagospodarowanie pasa drogowego. Brak jest miejsc do parkowania, małej architektury. Remontu wymagają chodniki i jezdnia. Realizacja działań będzie obejmowała sporządzenie projektu technicznego na budowę ulicy. Powstanie nowa nawierzchnia, chodniki z podkreśleniem historycznego charakteru poprzez użycie naturalnych materiałów – kamień, granit. Wyposażenie w małą architekturę, oświetlenie nawiązujące do specyfiki miejsca. Odbiorcą projektu są głównie okoliczni mieszkańcy, ale też wszyscy odwiedzający miasto.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Wprowadzenie nastroju historycznej zabudowy wraz ze stworzeniem miejsc do parkowania wraz z oświetleniem. Powiązanie ulicy z nowym układem drogowym zachęci mieszkańców do otwierania punktów gastronomicznych i usługowych w tej części miasta. Estetyzacja otoczenia, wprowadzenie uporządkowanej zieleni, poprawa dostępności do targowiska miejskiego, co przyczyni się do poznania nowego historycznego oblicza tego miejsca przez mieszkańców i osób odwiedzających miasto. Celem projektu jest również wytworzenie silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

z Pruszczem Gdańskim.	
Zakres czasowy realizacji	2020 - 2022
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	1.300.000,00zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	W ramach realizacji projektu zostanie poddany remontowi pas drogowy ul. Krótkiej wraz z niewielkim otoczeniem. Zostanie nadany ulicy nowy charakter, co przyciągnie nowych mieszkańców i turystów. Sąsiedztwo głównego przystanku komunikacyjnego, z którego widać oś ulicy wzbudzi chęć poznania tej ciekawej uliczki. Zmianie ulegnie postrzeganie tego miejsca, które ma szansę stać się jedną z charakterystycznych wizytówek miasta.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 7 Karta projektu nr 3

Przedsięwzięcie nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką
Lokalizacja	Utworzenie bezpośredniego połączenia pomiędzy ul. Grunwaldzką a ul. Krótką na osi ul. Raciborskiego poprzez wydzielenie pasa ciągu pieszo – rowerowego o długości ok. 70 m z działek nr 44 oraz nr 45/4, Obręb 7. Strefa bezpośredniej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Celem projektu jest stworzenie wygodnego, bezpiecznego, krótkiego połączenia z północno - zachodniego tarasu miasta z targowiskiem, jak również kontynuacja ścieżek rowerowych z górnego tarasu tym samym wprowadzenie odwiedzających w historyczną zabudowę, omijając główną arterię miasta i ograniczenie komunikacji samochodowej. Realizacja projektu polegać będzie na geodezyjnym wydzieleniu pasa ciągu, pozyskaniu części gruntu, który stanowi obecnie własność prywatną i urzędzeniu przyjaznego połączenia dla pieszych i rowerzystów. Opracowanie koncepcji i projektu uwzględniającego poprawę bezpieczeństwa użytkowników, oświetlenie i elementy małej architektury – ławki, gazony, kosze na śmieci itp.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Obecnie nie ma wygodnego połączenia ścieżek rowerowych i ciągów pieszych z północno - zachodniego tarasu miasta z targowiskiem i wschodnią częścią miasta. Ponadto ożywienie rejonu miasta w celu zwiększenia atrakcyjności dla osób chcących prowadzić działalność, wpłynie na wzrost liczby potencjalnych kupców.	
Zakres czasowy realizacji	2020 -2021
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	220.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	W ramach realizacji projektu zostanie otwarta z północno – zachodniej strony historyczna część miasta. Dogodne połączenie ścieżek

	rowerowych z górnego tarasu umożliwi wygodną kontynuację wycieczek rowerowych z/do Gdańska w oddali od głównego skrzyżowania komunikacyjnego w mieście. Wygodne, dużo krótsze i bezpośrednie połączenie z targowiskiem spowoduje ożywienie handlu i usług w tej części miasta. Prognozuje się większą ilość turystów rowerowych z okolic, co spowoduje ożywienie i urozmaicenie usług m.in. turystycznych i gastronomicznych na ulicy Krótkiej, tym samym przyciągnie mieszkańców do estetycznego miejsca gdzie będzie można odpocząć. Bardziej wygodny dostęp będzie do samej ul. Krótkiej i planowanego do rewitalizacji obiektu zlokalizowanego przy ul. Krótka 6.
--	--

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 8 Karta projektu nr 4

Przedsięwzięcie nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.
Lokalizacja	Przedsięwzięcie dotyczące przebudowy budynku komunalnego o pow. 430 m², przy ul. Krótkiej 6 w Pruszczu Gdańskim stanowić będzie najistotniejszy punkt rewitalizacji centrum Pruszcza Gdańskiego. Obecnie projekt przebudowy budynku przy ul. Krótkiej 6 jest w fazie realizacji. Dla tego budynku przewidziano funkcję publiczną. Z uwagi na przeznaczenie obiektu na muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego wraz z pomieszczeniami na przeprowadzanie konferencji, przewidziano nowe zagospodarowanie ogrodu przyległego do budynku. W celu poprawy bezpieczeństwa, stanu technicznego i podniesienia estetyki obiektu wraz z zachowaniem historycznej zabudowy i przyległego terenu, położonego w centrum miasta Pruszcza Gdańskiego zachodzi konieczność podjęcia odpowiednich działań. Inwestycja obejmuje również infrastrukturę techniczną podziemną i naziemną. Przedsięwzięcie obejmuje działki nr 57/22, część działki nr 38/5 i 60/4, obr. 7. Planowana powierzchnia do rewitalizacji wynosi ok. 0,1290 ha. Wyżej wymienione działki znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej. Nadto, należy nadmienić, że poza kościołem farnym, przy ul. Wojska Polskiego w Pruszczu

	Gdańskim, jest to najcenniejszy zabytek miasta.
Opis przedsięwzięcia	
Stworzenie nowej, publicznej przestrzeni, zachęcającej do zapoznania się z historią miasta oraz pogłębiania wiedzy o Pruszczu Gdańskim i okolicy. Planowane, jako wyposażenie, obiekty zabytkowe oraz archeologiczne przybliżą zwiedzającym historię, lokalizację oraz powiązania ponadregionalne naszego miasta. Obszar planowany do rewitalizacji znajduje się przy głównej arterii miasta, na trasie Tczew-Gdańsk i stanowi swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Jest to jedno z najbardziej charakterystycznych i rozpoznawalnych miejsc spotkań i kontaktów międzyludzkich. Przedsięwzięcie to, polegać będzie na: ➤ przebudowie budynku, w tym: wzmocnieniu i zaizolowaniu fundamentów, wymianie konstrukcji szachulcowej, stropów, ścian, sufitów, podłóg, stolarki okiennej i drzwiowej, dachu, instalacji wewnętrznych i przyłączy, ➤ montażu windy, ➤ oświetleniu terenu, ➤ zagospodarowaniu terenu przyległego do budynku (mała architektura i rodzima zielen), jako formy uzupełniającej przewidzianej funkcji, ➤ utwardzeniu terenu (chodniki, dojścia i dojazdy).	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku,
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Budynek mieszkalny, obecnie po wykwaterowaniu. Gmina Miejska Pruszcz Gdański zleciła opracowanie koncepcji zmiany sposobu użytkowania obiektu z przeznaczeniem na budynek użyteczności publicznej, której dominującą funkcję ma pełnić muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego. Z uwagi na stan techniczny obiektu oraz konieczność zachowania jego mieszczańskiego charakteru podjęto niezbędne działania. Opracowano: opinię techniczną stanu budynku i określenia zakresu remontu, ekspertyzę mykologiczno - budowlaną oraz opinię konserwatorską. Z uwagi na stan techniczny tkanki urbanistycznej, budynek przy ul. Krótkiej 6 w Pruszczu Gdańskim tymczasowo zabezpieczono przed ewentualnym spadaniem elementów pokrycia dachu budynku na przyległy teren.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2018
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	5.000.000 zł Środki własne - budżet gminy RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sposób oceny i miary rezultatów	W porozumieniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku zostanie zrewitalizowany i oddany w użytkowanie jeden z najcenniejszych zabytków Pruszcza Gdańskiego. Poprzez poprawę stanu technicznego oraz przywrócenie historycznej świetności, obiekt będzie zachęcał do zwiedzania i korzystania z oferty kulturalnej zarówno mieszkańców, jako i przyjezdnych. Jednocześnie nadanie nowego przeznaczenia budynkowi pozwoli na zwiększenie

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	atrakcyjności miasta. Nadto, przebudowa i uporządkowanie funkcji terenu poprawi bezpieczeństwo użytkowników.
--	--

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 9 Karta projektu nr 5

Przedsięwzięcie nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.
Lokalizacja	Projekt obejmuje stanowiący własność Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański teren podwórek pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką (działka nr 43/8, część działek 43/7, 43/9, działki nr 41/7, 41/9, część działki nr 40/2 obręb 7) o łącznej powierzchni około 2500 m². Teren znajduje się w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Przedmiotowy teren będzie stanowił na nowo zagospodarowaną całość. Zostanie stworzona wspólna przestrzeń – zielony oddech w ścisłej zabudowie i sąsiedztwie ruchliwych ulic. Dzieci zachęci do spędzania aktywnie czasu na podwórku. Estetyzacji zostaną poddane wejścia do budynków i cały teren, co stworzy ciekawe i przyjemne miejsce odpoczynku i integracji mieszkańców. Projekt polega na zagospodarowaniu przestrzeni pomiędzy budynkami i ulicami – zostaną odtworzone nowe przejścia, dojścia do budynków, teren zostanie wyposażony w nowe urządzenia zabawowe, nowe nasadzenia zieleni z małą architekturą i oświetleniem oraz dojazdem i miejscami postojowymi. Planowane jest wybudowanie odprowadzenia wód opadowych z terenu oraz założenie nowych izolacji budynków. Głównym odbiorcą projektu są mieszkańcy zabudowy otaczającej przedmiotowy teren.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku Zakład Nieruchomości Komunalnych w Pruszczu Gdańskim
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Przedmiotowy teren jest niezagospodarowany, nie ma miejsca do zabaw dla dzieci, podzielony jest różnego typu ogrodzeniami, resztkami budynków gospodarczych. Nierówna powierzchnia powoduje w okresach deszczowych powstawanie wielkich kałuż, nie są wydzielone przejścia i miejsca do parkowania samochodów, brak małej architektury.	
Zakres czasowy realizacji	2022 -2024
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	1.500.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Zwiększy się pozytywna ocena społeczna miejsca ale też jego bezpośrednich użytkowników. Poprawa wizerunku tej części miasta w konsekwencji większej liczby odwiedzających sąsiadujące targowisko miejskie może zachęcić mieszkańców tego terenu do aktywowania się zawodowo poprzez otworenie punktów handlu

	i gastronomi. Celem projektu jest też wytworzenie silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców z Pruszczem Gdańskim jak również podkreślenie historycznego charakteru miejsca.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 10 Karta projektu nr 6

Przedsięwzięcie nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.
Lokalizacja	Obszar znajdujący się w centrum miasta, ograniczony ul. Grunwaldzką, ul. Wojska Polskiego oraz placem Wyzwolenia wymaga kompleksowej rewitalizacji. Z uwagi na cenny starodrzew oraz interesującą lokalizację, której indywidualny charakter otoczenia dopełnia kanał Raduni, ważnym jest stworzenie nowego, ciekawego zagospodarowania, przyjaznego licznie odwiedzającym to miejsce mieszkańcom i przyjezdnym. W pobliżu znajduje się główny przystanek autobusowy w kierunku Tczewa. Przedsięwzięcie obejmuje dwie wydzielone przestrzenie: park Rycerza Stefana, zajmujący działkę nr 30/9 obr. 7 o powierzchni 0,38 ha oraz plac Wyzwolenia, położony na działkach nr 2/2, 4/36, 340 oraz fragmencie działki nr 5/19 obr. 12 o powierzchni 0,4 ha. Oddzielne przestrzenie łączy most na kanale Raduni, który stanowi ważne połączenie zachodnich terenów miasta z główną arterią komunikacyjną Pruszcza Gdańskiego – DK 91. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym, nowo wydzieloną komunikacją pieszo-rowerową oraz małą architekturą uwypukli jego walory oraz poprawi wizerunek centralnej części miasta.
Opis przedsięwzięcia	
Przywrócenie i wyeksponowanie walorów historycznych i estetycznych otoczenia. Z uwagi na lokalizację przedsięwzięcia, położonego w samym centrum miasta. Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej, zachęci mieszkańców miasta, gminy i powiatu, a także turystów do spędzania czasu w nowej, przyjaznej przestrzeni publicznej, a tym samym do odwiedzania miasta i poznawania jego historii. Zarówno park Rycerza Stefana i plac Wyzwolenia po rewitalizacji będą wizytówką Pruszcza Gdańskiego. Zakres rewitalizacji terenu obejmujący park Rycerza Stefana, plac Wyzwolenia oraz układ drogowy łączący ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie zagospodarowania oraz przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji przestrzeni publicznej (nawierzchni, małej architektury, oświetlenia),	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

➤ przebudowę mostu o długości ok. 75 m, ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ nową ekspozycję rzeźbiarską, ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i małą architekturę.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Powiat Gdański, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Partnerzy indywidualni.
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Obie przestrzenie publiczne wymagają nowego zagospodarowania. Zniszczone utwardzenia i zaniedbany teren w centrum miasta nie są jego chlubnym wizerunkiem. Wyremontowane i przebudowane otoczenie w obrębie kanału Raduni oraz ulicy Wojska Polskiego dodatkowo wskazuje na dysharmonię sąsiadującej przestrzeni oraz konieczność jej rewitalizacji. Gmina Miejska Pruszcz Gdański zleciła projekt koncepcji zagospodarowania przedmiotowego obszaru.	
Zakres czasowy realizacji	2020 - 2023
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	2.000.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie obszar ten stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na spędzanie wolnego czasu.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 11 Karta projektu nr 7

Przedsięwzięcie nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.
Lokalizacja	Planowany do rewitalizacji obszar podwórek znajduje się pomiędzy wschodnim brzegiem kanału Raduni, a ciągiem zabudowy mieszkaniowo-usługowej położonej wzdłuż ul. Grunwaldzkiej w Pruszczu Gdańskim. Zaplecze zabudowy wielofunkcyjnej wymaga kompleksowej rewitalizacji. Stanowi łącznik/skrót komunikacji pieszo-rowerowej od Urzędu Miasta Pruszcz Gdański np. do przystanków autobusowych w centrum miasta bądź do przyległych terenów wypoczynkowych, takich jak: park Wyzwolenia i plac Rycerza Stefana. Zły stan techniczny oraz brak oświetlenia nie pozwalają na poczucie bezpieczeństwa użytkownikom. Ponadto brak zorganizowanego zagospodarowania przyległego do wyremontowanego kanału Raduni wprowadza rozdzwięk pomiędzy przyległym do siebie terenem. Dodatkowo planowana mała architektura, w postaci np. ławek, gabionów poprawi komfort mieszkańców i pozwoli im na chwilę wypoczynku w ciszy i z dala od zgiełku

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	głównych ulic Pruszcza Gdańskiego. Inwestycja obejmuje głównie działkę nr 5/19 w obr. 12 o powierzchni ok. 0,20 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Zakres rewitalizacji terenu, położonego na zapleczu zabudowy mieszkalno-usługowej przy ul. Grunwaldzkiej w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać: ➤ przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji i nowe zagospodarowanie podwórek ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura, budowa oświetlenia.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny,
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Partnerzy indywidualni (podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą w budynkach przyległych do rewitalizowanego terenu)
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Teren planowany do rewitalizacji, zlokalizowany w centrum miasta, jest zdegradowany. Wymaga wymiany nawierzchni utwardzeń, urządzenia zorganizowanej zieleni oraz małej architektury. Brak oświetlenia powoduje, że miejsce to jest opuszczone i omijane z uwagi na bezpieczeństwo użytkowników. Po zmroku miejsce to jest nieużytkowane. Celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa oraz estetyki centrum miasta. Nowe zagospodarowanie obszaru położonego w okolicy kanału Raduni udostępni lokalnej społeczności nowe miejsce komunikacji i wypoczynku.	
Zakres czasowy realizacji	2019 – 2021
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	600.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Poprawa wizerunku obszaru położonego w centrum miasta, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców okolicznych budynków oraz przechodniów.

Tabela 12 Karta projektu nr 8

Przedsięwzięcie nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją zieleni.
Lokalizacja	Działki: 8/4, 5/19, 7, 341 obręb 12. Szacowana szerokość ciągu pieszo-rowerowego ~ 3,5 m, Szacowana długość ciągu – 443 m
Opis przedsięwzięcia	
Celem przedsięwzięcia jest: ➤ zapewnienie dogodnego przemieszczania się pieszych i rowerzystów wzdłuż Kanału Raduni na odcinku od skrzyżowania z ul. Mickiewicza do ul. Plac Wyzwolenia, ➤ poprawa estetyki historycznego centrum miasta. Zakres działań dotyczy prac takich jak: ➤ sporządzenie koncepcji i dokumentacji projektowej, ➤ wyburzenie garażu, ➤ wykonanie oświetlenia, ➤ wykonanie ciągu pieszo-rowerowego, ➤ ustawienie ławek, koszy na śmieci i stojaków rowerowych, ➤ urządzenie zieleni wzdłuż ciągu,	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański Referat Techniczno-Inwestycyjny pomocniczo w zakresie zieleni Referat Gospodarki Komunalnej.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem ról podmiotów	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
W istniejącym ciągu fragmentarycznie występuje nawierzchnia z kostki betonowej, na fragmentach nawierzchnia gruntowa. W kolizji z ciągiem znajduje się budynek garażu przy Urzędzie Miasta.	
Zakres czasowy realizacji	2019 - 2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	650.000 zł Środki własne - budżet gminy WFOŚ
Sposób oceny i miary rezultatów	➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, Oceny dokonają przyszli użytkownicy ciągu pieszo rowerowego. Miarą ich zadowolenia będzie liczba korzystających.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 13 Karta projektu nr 9

Przedsięwzięcie nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.
Lokalizacja	Działka nr 8/4 obręb 12, powierzchnia 0,61 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Cele przedsięwzięcia: ➤ poprawa estetyki historycznego centrum Pruszcza Gdańskiego, ➤ umożliwienie mieszkańcom odpoczynku w otoczeniu Kanału Raduni, ➤ wyeksponowanie pomnika przyrody, ➤ zamieszczenie informacji o charakterze obiektu w przeszłości, ➤ poprawienie warunków egzystencji ptaków w istniejącym starodrzewie. Zakres działań: ➤ stworzenie koncepcji projektowej, ➤ uporządkowanie istniejącego drzewostanu, ➤ uatrakcyjnienie istniejącej zieleni poprzez dosadzenie drzew, krzewów i bylin, ➤ dostawienie ławek, ➤ wymiana oświetlenia drogowego na parkowe, ➤ modernizacja ciągów pieszych, ➤ utworzenie ciągów spacerowych, ➤ zaakcentowanie historycznego charakteru działki przy użyciu elementów małej architektury.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Gospodarki Komunalnej.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Właściciele nieruchomości sąsiadujących
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Park we fragmencie istniejący. Zachowany starodrzew obrazuje historyczny przebieg ul. Grunwaldzkiej. Historycznie na działce nr 8/4 istniał dom mieszkalny z zabudową gospodarczą. Zachowała się ponad stuletnia grusza, rosnąca na terenie obejścia. W centralnej części działki dominantę stanowi pomnik przyrody – dąb.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2019
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	300.000 zł Środki własne - budżet gminy WFOŚ
Sposób oceny i miary rezultatów	➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, ➤ zaakcentowanie historycznej funkcji działki Oceny dokonają przyszli użytkownicy parku. Miarą ich zadowolenia będzie liczba odwiedzających park.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 14 Karta projektu nr 10

Przedsięwzięcie nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z rewitalizacją otoczenia.
Lokalizacja	Budynek przy ul. Wojska Polskiego 34 w Pruszczu Gdańskim, zlokalizowany został na działce nr 62/5 obr. 12. W budynku swoją siedzibę ma Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Jest to obiekt zabytkowy, wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Z uwagi na lokalizację, uporządkowanie tkanki urbanistycznej oraz cenne walory architektoniczne „budynek byłej pastorkówki” teren oraz obiekt zlokalizowany przy pierzei zabudowy ulicy Wojska Polskiego 34 należy zrewitalizować. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym, uwypukli jego walory historyczne oraz poprawi wizerunek centralnej części miasta. Szacowana powierzchnia rewitalizacji obejmie przebudowę dobudówki do budynku głównego Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz obszar o powierzchni ok. 0,13 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Do zabytkowego budynku w połowie XX w. dobudowano parterową część z przeznaczeniem na lokale mieszkalne. Obecnie, pomieszczenia po byłych lokatorach wykorzystywana są na potrzeby użytkownika tj.: Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej. Z uwagi na odmienny charakter przybudówki oraz jej stan techniczny zasadnym jest przeprowadzenie prac rewitalizacyjnych zarówno zabudowy, jak i otoczenia. Szczególną uwagę należy otoczyć zagospodarowanie zielenią. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy przy ul. Wojska Polskiego 34. Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano projekt budowlany. Zakres rewitalizacji budynku i terenu, przy ul. Wojska Polskiego 34 w Pruszczu Gdańskim oraz otoczenia posesji winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie tkanki kubaturowej poprzez rozbiórkę istniejącej i budowę nowej przybudówki z nadaniem jej indywidualnego charakteru, ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Powiat Gdański
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Poprawa wizerunku oraz uwypuklenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Wzdłuż ul. Wojska Polskiego w Pruszczu Gdańskim znajdują się również inne, cenne architektonicznie obiekty, takie jak: kościół farny, budynek przy ul. Wojska Polskiego 1. Odrestaurowana część	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

będzie służyć użytkownikom biblioteki. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do uatrakcyjnienia tej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania Pruszcza Gdańskiego oraz poznawania jego historii.	
Zakres czasowy realizacji	2018 -2019
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	1.380.000 zł Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Powiat Gdański,
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie dobudówki budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej poprawi się atrakcyjność zabudowy, przy ul. Wojska Polskiego 34. Obiekt ten stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce zagospodarowanej przestrzeni publicznej. O ilości korzystających z obiektu (usług świadczonych przez PiMBP) świadczyć będzie ilość czytelników.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 15 Karta projektu nr 11

Przedsięwzięcie nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.
Lokalizacja	Z uwagi na lokalizację, stan techniczny oraz cenne walory architektoniczne zabudowy zlokalizowanej, przy ul. Grunwaldzkiej 71 w Pruszczu Gdańskim, istniejącą strukturę należy poddać kompleksowej rewitalizacji. Przedsięwzięcie obejmuje przebudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Docelowo, po modernizacji, budynek będzie wykorzystywany na potrzeby terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacją zostanie objęty budynek i przyległy teren o powierzchni 0,13 ha, obejmujący działkę nr 523/2 w Obr. 12. Planowana funkcja służyć będzie mieszkańcom miasta, gminy i powiatu gdańskiego. Reprezentacyjne miejsce znajduje się przy głównej arterii komunikacyjnej Pruszcza Gdańskiego. Obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej i został wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Zrewitalizowaną przestrzeń uzupełni i dopełni istniejącą zmodernizowaną zabudowę „folwarku Winkerta z 1875 r.”.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek parterowy z poddaszem użytkowym znajduje się w złym stanie technicznym. Wymaga przeprowadzenia kompleksowej rewitalizacji obiektu, otoczenia i wymiany infrastruktury naziemnej i podziemnej. Podczas użytkowania – jako budynek mieszkalny - został częściowo rozbudowany. Zgodnie z opinią konserwatorską należy substancji kubaturowej, położonej przy ul. Grunwaldzkiej 71 przywrócić pierwotny układ, zlikwidować przybudówki oraz wtórne podziały.	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Szczególną uwagą należy otoczyć zagospodarowanie terenu zielenią. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy.

Obecnie budynek zabezpieczono przed osobami niepowołanymi.

Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano:

- program funkcjonalno-użytkowy,
- opinię konserwatorską,
- trwają prace projektowe.

Zakres rewitalizacji budynku i terenu, przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem winien uwzględniać:

- uporządkowanie tkanki kubaturowej oraz przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji (roboty budowlane (wymiana: stropów, konstrukcji i pokrycia dachu, infrastruktury technicznej wewnętrznej i zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej) wzmocnienie ścian, wykończenie),
- roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów),
- urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura.

Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Powiat Gdański
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Przywrócenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Planowana inwestycja poprawi stan techniczny i walory estetyczne spójnej zabudowy byłego „folwarku Winkerta”. Zlokalizowanego przy ul. Grunwaldzkiej 71 w Pruszczu Gdańskim. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do uatrakcyjnienia centralnej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania i poznawania jego historii.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2023
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	7.000.000 zł Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, RPO WP 2014 – 2020 (EFRR)
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie budynek będzie stanowić wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na funkcję terapeutyczną dla osób niepełnosprawnych. Planowana przebudowa dopełni i poszerzy istniejącą ofertę usług świadczonych przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Rezultatem będzie, możliwość przyjęcia zwiększającej się z roku na rok, liczby podopiecznych ośrodka w Pruszczu Gdańskim.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 16 Karta projektu nr 12

Przedsięwzięcie nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Festiwal Książki Dziecięcej.
Lokalizacja	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Pruszczu Gdańskim 83-000 Pruszcz Gdański ul. Wojska Polskiego 34
Opis przedsięwzięcia	
Odbiorcą projektu są dzieci i młodzież. Przekazanie informacji do partnerskich szkół i przedszkola o mającym się odbyć korowodzie, konkursie na przebranie za postać z książki oraz spotkaniach z pisarzami. Nawiązanie współpracy z hurtownią książek, autorami, teatrem Qfer. Wytypowanie pracowników odpowiedzialnych za realizację projektu. I dzień: ➤ Spotkanie przed Urzędem Miasta; ➤ Korowód barwnych postaci spod UM do siedziby biblioteki; ➤ Przedstawienie w wykonaniu teatru Qfer; ➤ Konkurs na najlepsze przebranie; ➤ Słodki poczęstunek. II dzień: ➤ 4 spotkania z pisarzami: ▪ 8.00-9.30, ▪ 10.00-11.30, ▪ 12.00-13.30, ▪ 14.00-15.30. Celem przedsięwzięcia jest wdrażanie dzieci do postrzegania książek jako źródła przeżyć i emocji. Czerpania radości ze wspólnej zabawy i rywalizacji. Integracja dzieci z różnych środowisk.	
Podmiot realizujący	PiMBP w Pruszczu Gdańskim
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Szkoła Podstawowa Nr 3, Szkoła Podstawowa Nr 2, Przedszkole Publiczne Nr 3 im. Kubusia Puchatka
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Spadek czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. W związku z tym coraz mniej dzieci sięga po książkę. To z kolei powoduje brak dalszego zainteresowania się literaturą u czytelnika starszego tzw. młodzieży. W związku z powyższym biblioteka nie pozyskuje przyszłego dorosłego czytelnika. Chcemy zmienić nastawienie dzieci i młodzieży do instytucji, jaką jest biblioteka. Młody czytelnik ma tu znajdować nie tylko produkt w postaci książki, ale również miejsce szeroko rozumianej kultury.	
Zakres czasowy realizacji	06.2018
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	9.800 zł. Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sposób oceny i miary rezultatów	Miękkie: Zwiększenie zainteresowania książką, wskazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, pozyskanie nowych czytelników.

	Twarde: ➤ 1 spektakl teatralny, ➤ 4 spotkania autorskie, ➤ 1 korowód barwnych postaci, ➤ 1 konkurs na najciekawsze przebranie ➤ Ok. 300 osób biorących udział w programie.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 17 Karta projektu nr 13

Przedsięwzięcie nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Zajęcia komputerowe dla seniorów.
Lokalizacja	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Pruszczu Gdańskim 83-000 Pruszcz Gdański ul. Wojska Polskiego 34
Opis przedsięwzięcia	
W celu zwiększenia świadomości seniorów w korzystaniu z nowych technologii, chcemy pokazać plusy ich wykorzystania w życiu codziennym. Odbiorcą projektu są osoby 50+. Zapoznanie zarówno z podstawami korzystania z komputerów jak i z sieci internetowej. Ważna jest też edukacja w zakresie podstaw ochrony przed zagrożeniami czyhającymi w sieci (cyberprzestępstwa). Uświadomienie seniorom zagrożeń płynących z rzeczywistości wirtualnej. Pokazanie możliwości wykorzystania nowych technologii w życiu codziennym. Przygotowanie i przeprowadzenie min. 10 zajęć z zakresu obsługi komputera, korzystania z Internetu.	
Podmiot realizujący	PiMBP w Pruszczu Gd.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Stowarzyszenie Na Rzecz Emerytów i Rencistów Powiatu Gdańskiego „Solidarni”
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Seniorzy narażeni są na cyfrowe wykluczenie z dynamicznie rozwijającego się społeczeństwa. Osoby starsze stanowią liczną grupę czytelników. Problem pojawi się w momencie, gdy biblioteka przejdzie na system wypożyczania elektronicznego. Obawiamy się, iż spowoduje to obawy czytelnika starszego w związku z nową formą udostępniania zbiorów.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2018
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	6.000 zł. Środki własne - budżet gminy, RPO WP 2014 -2020 (EFS), Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Senior +).
Sposób oceny i miary rezultatów	Twarde: ➤ Min. 10 zajęć ➤ Ok. 40 osób Miękkie: ➤ Przewycięzenie strachu przed nowymi technologiami; ➤ Pokazanie korzyści związanych z wykorzystaniem nowych technologii w życiu codziennym: wysyłanie wniosku do urzędu, zarezerwowanie kolejki do

	lekarza, obsługa poczty e-mail; ➤ Pokazanie, że Internet jest źródłem nie tylko rozrywki, ale wiedzy; ➤ Chcemy przeciwdziałać cyfrowemu wykluczeniu osób starszych zwłaszcza biorąc pod uwagę tempo dokonujących się zmian.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

7.2. Lista pozostałych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na listę „B” wypisane zostaną projekty, które stanowią projekty komplementarne dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja stanowi uzupełnienie działań społecznych.

Tabela 18 Karta projektu nr 14

Przedsięwzięcie nr 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.
Lokalizacja	Z uwagi na lokalizację w strefie ochrony konserwatorskiej oraz cenne walory architektoniczne „domu młynarza” przyległy teren oraz obiekty zlokalizowane na działkach nr 69/4 i 73/9 w Obr. 13 należy poddać rewitalizacji. Budynek mieszkalny, obecnie po wykwaterowaniu, przeznaczono na cel użyteczności publicznej. Zaplanowano zaadoptować obiekt między innymi na pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym poprawi stan techniczny budynku, uwypukli jego walory historyczne oraz poprawi wizerunek miasta w południowo – zachodniej części miasta. Szacowana powierzchnia rewitalizacji obejmie obszar o powierzchni ok. 0,38 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek parterowy z poddaszem użytkowym znajduje się w złym stanie technicznym. Wymaga przeprowadzenia kompleksowej rewitalizacji obiektu, otoczenia i wymiany infrastruktury naziemnej i podziemnej. Podczas użytkowania – jako budynek mieszkalny - został częściowo rozbudowany. Zgodnie z opinią konserwatorską należy substancji kubaturowej, położonej przy ul. Wojska Polskiego 44 przywrócić pierwotny układ, zlikwidować przybudówki oraz wtórne podziały. Szczególną uwagą należy otoczyć zagospodarowanie zielenią. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy przy ul. Wojska Polskiego 44 i 46. Przebudowę należy objąć drewniane ogrodzenia posesji, zamontowane na ceglanych słupkach.	

Obecnie budynek zabezpieczono przed osobami niepowołanymi. Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano: ➤ program funkcjonalno-użytkowy, ➤ opinię konserwatorską, ➤ projekt budowlany. Zakres rewitalizacji budynku i terenu, przy ul. Wojska Polskiego 44 oraz otoczenia posesji przy ul. Wojska Polskiego 46 w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie tkanki kubaturowej oraz przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji (roboty budowlane (wymiana: stropów, konstrukcji i pokrycia dachu, infrastruktury technicznej wewnętrznej i zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej) wzmocnienia ścian, wykończenie), ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura, ➤ wymiana ogrodzeń, ➤ rewitalizacja budynku gospodarczego.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Przywrócenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Wzdłuż ul. Wojska Polskiego w Pruszczu Gdańskim znajdują się również inne, cenne obiekty, takie jak: kościół farny, budynek Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (była pastorówka), zrewitalizowany budynek przy ul. Wojska Polskiego 1. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do uatrakcyjnienia tej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania miasta oraz poznawania jego historii.	
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	3.400.000 zł Środki własne - budżet gminy.
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie budynek stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na Urząd Stanu Cywilnego. O ilości korzystających z obiektu (usług świadczonych przez Urząd Stanu Cywilnego) świadczyć będzie ilość petentów.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 19 Karta projektu nr 15

Przedsięwzięcie nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja zieleni wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.
Lokalizacja	Działka nr 70/1 obręb 13, pow. 0,63 ha
Opis przedsięwzięcia	
W zakresie zieleni: w części ul. Wojska Polskiego zachowała się historyczna aleja lipowa, na odcinku objętym zadaniem lipy nie zachowały się. W zakresie ogrodzeń: przy nieruchomości położonej przy ul. Wojska Polskiego 40 Gmina w latach wcześniejszych odtworzyła ogrodzenie wzorując się na jego historycznym wyglądzie. Do odtworzenia pozostają ogrodzenie nieruchomości: Wojska Polskiego 44, 46, 50, 54. Zakres realizowanych działań: ➤ wykonanie projektów ogrodzeń, ➤ rozebranie starych ogrodzeń, ➤ budowa nowych ogrodzeń, ➤ uzupełnienie alei lipowej nowymi drzewami, ➤ ustawienie ławek i koszy na śmieci.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański Referat Techniczno - Inwestycyjny Referat Gospodarki Komunalnej.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Właściciele nieruchomości przyległych.
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Odtworzenie historycznego charakteru ulicy.	
Zakres czasowy realizacji	2019 - 2022
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	248.000 zł Środki własne - budżet gminy, WFOŚ.
Sposób oceny i miary rezultatów	➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, ➤ odtworzenie historycznego wyglądu ulicy.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 20 Karta projektu nr 16

Przedsięwzięcie nr 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.
Lokalizacja	Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego ul. Wojska Polskiego 37, Pruszcz Gdański 83-000 Nr działki 71/2 obręb 13 Strefa bezpośredniej ochrony konserwatorskiej. Strefa ochrony archeologicznej.
Opis przedsięwzięcia	
Drzewa znajdujące się w parku przykościelnym, w wyniku ekspansywnego rozprzestrzeniania się Jemioły pospolitej [<i>Viscum album</i>], ulegają stopniowemu zamieraniu. Część egzemplarzy nadaje się do usunięcia ze względu na stwarzające niebezpieczeństwo. Pozostała zieleń również wymaga częściowego przekształcenia np. należy usunąć samosiejki, wykonać cięcia odmładzające oraz formujące krzewów, wymienić część krzewów. Ogólny stan parku jest dobry. Zamierzone działania będą realizowane przez wykonanie projektu zieleni. Określi to dokładny zakres prac arborystycznych i ogrodniczych. Należy podjąć się m.in. przycinki oraz wycinki drzew oraz krzewów, nasadzenia nowych egzemplarzy roślin, przebudować część rabat. Zatwierdzenie prac będzie należało do konserwatora zabytków oraz innych odpowiedzialnych instytucji.	
Podmiot realizujący	Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Pruszcze Gdańskim
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem ról podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Wymiana drzew nierokujących w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, mająca na celu podniesienie wartości estetycznej miejsca oraz usunięcie zagrażających ludziom i budynkom jednostek. Park jest aktywnie wykorzystywany do integracji społecznej (organizowane są cykliczne imprezy, na co dzień służy okolicznym mieszkańcom jako miejsce wypoczynku czynnego). Zachowanie parku w bardzo dobrym stanie jest ważne także ze względu na wartość zabytkową obiektu.	
Zakres czasowy realizacji	2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	35.000,00zł Środki własne - budżet gminy, Fundusze własne Parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, WFOŚ.
Sposób oceny i miary rezultatów	Rezultatem twardej rzeczowej operacji będzie odnowienie parku poprzez nowe nasadzenia oraz pielęgnację już istniejącej roślinności. Do rezultatów miękkich zaliczyć można poprawę walorów estetycznych, oraz historycznych i turystycznych tego miejsca, co w doskonały sposób wpisuje się w dotychczasowe działania Gminy i Miasta Pruszcz Gdański, zmierzające do poprawy estetyki i rewitalizacji ul. Wojska Polskiego. Wynik prac będzie oceniany na podstawie przewidzianego przez projekt zakresu prac.

	Dzieło pod kątem zgodności z projektem oraz spełniania uwarunkowań i właściwości technicznych powinno być zaakceptowane przez konserwatora zabytków i należnych inspektorów wraz z administratorem parafii.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 21 Karta projektu nr 17

Przedsięwzięcie nr 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.
Lokalizacja	Budynek użyteczności publicznej położony w Pruszczu Gdańskim, przy ul. Grunwaldzkiej 20. Przedsięwzięcie obejmuje działkę nr 7, 341 oraz fragment działki nr 5/19 obr. 12. Planowana do przebudowy powierzchnia obejmuje 0,47 ha i znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek użyteczności publicznej zlokalizowany w centrum Pruszcza Gdańskiego, w okolicy kanału rzeki Raduni. Budynek wpisujący się w charakterystyczną zabudowę publiczną, analogicznie jak budynek Starostwa Powiatowego w Pruszczu Gdańskim. Obiekt wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu elewacji i przyległego terenu. Gmina Miejska Pruszcz Gdański posiada dokumentację projektową remontu elewacji budynku wraz z prawomocnym pozwoleniem na budowę. W ramach dokumentacji projektowej wykonano część zakresu, tj.: izolację poziomą i pionową ścian fundamentowych (strona wschodnia, północna oraz część strony zachodniej), przebudowano główne wejście do budynku oraz wykonano zadaszenie nad wejściem głównym. Na pozostały zakres prac należy opracować oddzielną dokumentację projektową. Planowane przedsięwzięcie: ➤ remont elewacji budynku, ➤ wymiana pokrycia dachu, ➤ remont tarasu, ➤ zagospodarowanie przestrzeni przyległej do budynku poprzez wydzielenie strefy zieleni, utwardzenia i dojazdów (w tym: wydzielenie miejsc parkingowych dla petentów), ➤ Wymiana oświetlenia na LED, ➤ Infrastruktura podziemna i naziemna.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Z uwagi na lokalizację budynku w samym centrum miasta, położenie w strefie ochrony konserwatorskiej oraz przeznaczenie, niezbędnym jest jego rewitalizacja. Sukcesywnie poprawia się estetyka i stan techniczny budynków znajdujących się wzdłuż głównej ulicy miasta. Zasadnym jest przeprowadzenie również gruntownego przekształcenia zagospodarowania działek przy budynku Urzędu Miasta. Poprzez te działania poprawi się wizerunek miasta oraz potencjalny jego odbiór przez samych użytkowników –głównie mieszkańców miasta.	
Zakres czasowy realizacji	2019 - 2021

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	1.500.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Poprawa stanu technicznego obiektu, rewitalizacja i poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej zlokalizowanej w samym centrum Pruszcza Gdańskiego. Z uwagi na lokalizację budynku i otoczenia, objętą ochroną konserwatorską, planowana przebudowa podkreśli również indywidualny charakter budynku. Ponadto, powyższe działania przełożą się na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 22 Karta projektu nr 18

Przedsięwzięcie nr 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.
Lokalizacja	Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 25, działka nr 22/36 obręb 12
Opis przedsięwzięcia	
W otoczeniu budynku znajduje się droga dojazdowa oraz miejsca parkingowe wykonane z płyt betonowych typu „trelinka”. Nawierzchnia nierówna z licznymi ubytkami i lokalnymi zapadnięciami. Przyległe chodniki wykonane są z betonowych płyt chodnikowych, które również charakteryzują się ubytkami i nierównościami. Na omawianej nieruchomości znajdują się ponadto zaniedbane tereny zielone oraz powierzchnie niezagospodarowane. W ramach projektu w 2017 roku realizowany jest: remont zabytkowego ogrodzenia budynku. W latach kolejnych planowana jest rozbudowa miejsc parkingowych, modernizacja chodników i drogi dojazdowej, a także uporządkowanie i rewitalizacja terenów zielonych.	
Podmiot realizujący	Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Urząd Miasta Pruszcz Gdański
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Celem projektu jest estetyzacja otoczenia obiektu i poprawa dostępności do usług opieki zdrowotnej realizowanej w NZOZ w Pruszczu Gdańskim. Ponadto estetyzacja terenu przyczyni się do przyciągnięcia nowych mieszkańców. Dodatkowo ze względu na bliskość głównej arterii komunikacyjnej zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna Miasta.	
Zakres czasowy realizacji	2017 -2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	685.000 zł Budżet Powiatu Gdańskiego, Miasto Pruszcz Gdański.
Sposób oceny i miary rezultatów	W ramach realizacji projektu wyremontowane zostanie ogrodzenie budynku, powstaną nowe miejsca parkingowe, zmodernizowane zostaną chodniki oraz drogi dojazdowe. Zrewitalizowane zostaną również tereny zielone. Dzięki realizacji projektu zwiększy się liczba osób korzystających z NZOZ w Pruszczu Gdańskim. Minimalizacji ulegnie problem ze znalezieniem miejsca

	parkingowego. Między innymi dzięki powstałym chodnikom dotarcie do poradni będzie znacznie łatwiejsze i przyjemniejsze, szczególnie dla osób starszych bądź z problemami ruchowymi. Zmianie ulegnie postrzeganie budynku i jego otoczenia. Zwiększy się pozytywna ocena społeczna dla omawianego otoczenia pod względem estetycznym jak i pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej. Dzięki rewitalizacji terenów zielonych zostanie nadana funkcja integrująca Interesariuszy NZOZ.
--	--

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

8. Mechanizmy integrowania działań

Wszystkie zadania, zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zostały opracowane po wcześniejszym zapoznaniu się z wynikami diagnozy potrzeb i potencjałów rozwojowych miasta oraz jego mieszkańców. Każde zaplanowane w ramach niniejszego dokumentu zadanie, pozwala na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej przeanalizowane oraz powiązanie ich z zaplanowanymi celami. Aby przedstawić powiązania problemów z kierunkami interwencji posłużono się tabelą zamieszczoną poniżej.

Tabela 23 Wpływ projektów na aspekty problemowe

Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny/ przestrzenny/ środowiskowy
Projekty podstawowe			
Rewitalizacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	✓	✓	✓
Remont ulicy Krótkiej.	✓	✓	✓
Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką	✓		✓
Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	✓		✓
Rewitalizacja podwórka przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.	✓		✓
Rewitalizacja parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	✓	✓	✓
Rewitalizacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	✓		✓
Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją zieleni.	✓		✓
Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	✓	✓	✓
Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z rewitalizacją otoczenia.	✓		✓
Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	✓		✓
Festiwal Książki Dziecięcej.	✓		
Zajęcia komputerowe dla seniorów.	✓		
Projekty uzupełniające			
Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego wraz z rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	✓	✓	✓
Rewitalizacja zieleni wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.		✓	✓
Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.	✓		✓
Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	✓	✓	✓
Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	✓	✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest konieczność zapewnienia ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania.

Komplementarność może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,
- finansowy.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego Miasta w skali całego obszaru gminy, nie tylko obszaru zdegradowanego.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich trzech wymiarów GPR. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny i gospodarczy. W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański określono 13 głównych projektów rewitalizacyjnych oraz 5 projektów uzupełniających, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami. Kompletność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz uzyskanie dodatkowej wartości niż rozwiązanie poszczególnych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych (**Rozdział 14: System Monitoringu i oceny GPR**);
- skorelować działania rewitalizacyjne z innymi działaniami podejmowanymi w ramach planowania strategicznego w Mieście – w ramach pozostałych dokumentów dotyczących rozwoju obszaru rewitalizowanego itp. Analogicznie władze Miasta

powinny rozpatrywać inne dziedziny z uwzględnieniem Gminnego Programu Rewitalizacji i możliwie wspierać określone w nim działania.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją (**Rozdział 13**: System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Komplementarność międzyokresowa

Zaplanowane przedsięwzięcia w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański są komplementarne z już zrealizowanymi projektami współfinansowanymi ze środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego). Zrealizowane projekty były zarówno infrastrukturalne jak i projekty nieinwestycyjne tzw. "miękkie". Wszystkie w sposób bezpośredni bądź pośredni dotyczyły poprawy integracji społeczeństwa oraz ich aktywizacji zawodowej i społecznej zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 24 Komplementarność międzyokresowa

Nazwa i lokalizacja projektu	Nazwa funduszu	Kwota przyznana z funduszu (w zł)	Okres realizacji
Budowa targowiska miejskiego „Mój Rynek” w Pruszczu Gdańskim	PROW	1 000 000,00 zł	11.2014 – 06.2015
Ochrona wód Zatoki Gdańskiej – budowa i modernizacja systemu odprowadzania wód opadowych w Gdańsku	FS (POiŚ)	30 837 245,47 zł, w tym zadanie numer 12 - 7 342 095,03 zł (64,47 %).	2007-2015, zadanie numer 12 w latach 2008-2009
Budowa krytej pływalni wraz z infrastrukturą techniczno – sportową na terenie Zespołu Szkół nr 4 przy ul. Kasprówicza 16 w Pruszczu Gdańskim	Jessica-Regionalny Program Operacyjny dla Województwa	5 000 000,00 zł	2012-2014

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	Pomorskiego 2007-2013 – pożyczka/ Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu		
Craftland – Zachowanie dziedzictwa Regionu Południowego Bałtyku	Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013	96 779,30 Euro (85%)	2012-2014
Budowa Obwodnicy Pruszcza Gdańskiego	EFRR	45.681.895,03 zł (75%)	01.2007 – 12.2012
Kompleksowa rewitalizacja historycznej zabudowy położonej w okolicy ul. Grunwaldzkiej 71 oraz Szkoły Podstawowej nr 3 w Pruszczu Gdańskim	EFRR	5 637 260,34 zł (85%)	07.2008 – 01.2010
Rekonstrukcja Faktorii Handlowej i Międzynarodowego Szlaku Bursztynowego z okresu rzymskiego w Pruszczu Gdańskim	EFRR	5 000 000,00 zł (64,92%)	07.2010 – 10.2011
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Miejskiej Pruszcza Gdańskiego	EFS	350 627,55 zł (85%)	rok szkolny 2011/2012
Rekonstrukcja Szlaku Bursztynowego w Pruszczu Gdańskim wraz z nadaniem mu funkcji ścieżki dydaktycznej	EFRR	1 959 198,31 zł (85%)	03.2010 – 10.2011
Rewitalizacja zabytków i promocja transgranicznych szlaków turystyki kulturowej obszaru południowego Bałtyku – CROSSBALT	EFRR	37 500 Euro (75%)	2006-2008
Zwiększenie dostępu do obiektów turystyki kulturalnej w regionie przygranicznym Morza Bałtyckiego	EFRR	3 750 Euro (75%)	2006-2008
Rekonstrukcja Międzynarodowego Szlaku Bursztynowego – etap I w Pruszczu Gdańskim	EFRR	1 296 247,44 Euro (75%)	2006-2007
Budowa zintegrowanego systemu informatycznego Urzędu Miasta Pruszcza	EFRR	439 200 zł (75%)	2005-2007

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Gdański			
Rozwój regionalny poprzez planowanie przestrzenne oraz znajomość logistyki i technologii informatycznych – LogOnBaltic	EFRR	52 500 Euro (75%)	2005-2007
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim poprzez program stypendialny– etap III	EFS	57 000 zł	2006-2007
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim – etap II	EFS	45 000 zł	2005-2006
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim poprzez program stypendialny	EFS	50 793,62 zł	2004-2005
Bałtycka Strefa Inwestycyjna w Pruszczu Gdańskim	Program Phare	35 730, 16 Euro (75%)	2004-2005
Szlak bursztynowy przez Pruszcz i Żuławy	Program Phare	34 298,66 Euro (80%)	2003-2004

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pruszcz-gdanski.pl/111,srodki-unijne.html>

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

9. Harmonogram realizacji GPR

Tabela 25 Szacunkowy czas realizacji poszczególnych projektów

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy czas realizacji projektu
Projekty kluczowe		
1	Rewitalizacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	2020 - 2022
2	Remont ulicy Krótkiej.	2020 - 2022
3	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką	2020 - 2021
4	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	2017 - 2018
5	Rewitalizacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.	2022 - 2024
6	Rewitalizacja parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	2020 - 2023
7	Rewitalizacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	2019 - 2021
8	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją zieleni.	2019 - 2020
9	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	2017 – 2019
10	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z rewitalizacją otoczenia.	2018 – 2019
11	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	2017 - 2023
12	Festiwal Książki Dziecięcej.	2018
13	Zajęcia komputerowe dla seniorów.	2017 - 2018
Projekty uzupełniające		
14	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	2018 - 2020
15	Rewitalizacja zieleni wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.	2019 - 2022
16	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.	2020
17	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	2019 - 2021
18	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	2017 - 2020

Źródło: Opracowanie własne

10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji

Tabela 26 Szacowana wartość poszczególnych projektów

Tytuł projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma	
Projekty podstawowe										
Rewitalizacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.				100.000	1.300.000	1.100.000			2 500 000	
Remont ulicy Krótkiej.				50.000		1.250.000			1.300.000	
Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką				90.000	130.000				220.000	
Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	2.300.000	2.500.000							4.800.000	
Rewitalizacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.						50.000	750.000	700.000	1.500.000	
Rewitalizacja parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.				200.000	500.000	1.000.000	300.000		2.000.000	
Rewitalizacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.			100.000	300.000	200.000				600.000	
Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją zieleni.			50.000	600.000					650.000	
Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	100.000	100.000	100.000						300.000	
Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z rewitalizacją otoczenia.		560.000	406.000						966.000	Powiat 414.000 (30%)
Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.		80.000			500.000	3.000.000	3.420.000		7.000.000	
Festiwal Książki Dziecięcej.		9.800							9.800	
Zajęcia komputerowe dla seniorów.	4.690	1.310							6.000	
Suma	2.404.690	3.251.110	656.000	1.340.000	2.630.000	6.400.000	4.470.000	700.000	21.851.800	
Projekty uzupełniające										
Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.		400.000	2.000.000	1.000.000					3.400.000	
Rewitalizacja zieleni wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.			62.000	62.000	62.000	62.000			248.000	
Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.				24.500					24.500	Parafia 10.500 (30%)
Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.		50.000	450.000	1.000.000					1.500.000	
Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.									0	Powiat 685.000
Suma	0	450.000	2.512.000	2.086.500	62.000	62.000	0	0	5.172.500	

Źródło: Opracowanie własne

11. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji wypracowany jest przez samorząd gminny i poddawany jest dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów:

- społecznych,
- gospodarczych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych,
- środowiskowych,

Przygotowanie oraz wdrażanie procesu rewitalizacji w Pruszczu Gdańskim opiera się na zasadach partnerstwa i partycypacji⁹. Partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji, na każdym jego etapie: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania. Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, takimi jak: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- określenie obszarów problemowych,
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie,
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański, jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- społecznością obszaru rewitalizacji,
- użytkownikami obszaru rewitalizacji,
- lokalnymi przedsiębiorcami,

⁹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, s. 24.

- organizacjami pozarządowymi.

Interesariusze to instytucje, osoby lub grupy osób, które znajdują się w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz instytucje i osoby, które mogą mieć wpływ (pozytywny lub negatywny) na realizację Programu i jego rezultaty. Interesariuszami GPR są:

- pojedyncze osoby (mieszkańcy i użytkownicy obszaru rewitalizowanego),
- lokalne społeczności i ich formalni i nieformalni przedstawiciele,
- władze samorządowe i krajowe,
- politycy,
- przywódcy religijni,
- grupy specjalnych interesów,
- przedstawiciele biznesu,
- turyści,
- potencjalni mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe.

Kompleksowość procesu rewitalizacji w Pruszczu Gdańskim zakładająca włączenie wielu grup interesariuszy, wymaga stworzenia struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji i obowiązków.

11.1. Partycypacja społeczna w procesie szczegółowej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Jednym z podstawowych założeń wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest aktywne włączenie społeczności lokalnej w proces wprowadzania zmian. Jednym ze sposobów takiej aktywizacji jest organizacja konsultacji społecznych. Są to spotkania, podczas których władze przedstawiają mieszkańcom swoje plany związane z przedsięwzięciami, które będą realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, i które będą miały realny wpływ na ich jakość życia¹⁰. Niezwykle istotnym elementem konsultacji jest możliwość wysłuchania

¹⁰ *polityka społ. stopień zaspokojenia potrzeb materialnych i niematerialnych — spełniania standardów lub realizacji wartości: biologicznych, psychologicznych, duchowych, społecznych i politycznych, kulturalnych, ekonomicznych i ekologicznych jednostek, rodzin i zbiorowości; pojęcie stosowane w polityce społecznej, psychologii, medycynie, ekonomii i socjologii; (Encyklopedia PWN).*

opinii i propozycji mieszkańców - konsultacje społeczne mają bowiem charakter dyskusji, która moderowana jest przez wyznaczoną wcześniej osobę.

Należy podkreślić, że ważnym elementem partycypacji społecznej jest efektywna, dwukierunkowa komunikacja z interesariuszami, tj. osobami, grupami osób, instytucjami, na które w pośredni lub bezpośredni sposób oddziałuje Gminny Program Rewitalizacji. Do interesariuszy programu zalicza się: mieszkańców obszaru rewitalizacji, właścicieli, użytkowników nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym terenie. Również w skład wchodzi podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną (w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy władzy publicznej).

W ramach prowadzonych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji zapewniona została zarówno jednokierunkowa, jak i dwukierunkowa komunikacja z interesariuszami:

- Komunikacja jednostronna – stworzenie specjalnej zakładki na stronie internetowej Urzędu Miasta, w której umieszczane zostały: karty projektów oraz informacje o pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji, konsultacjach społecznych, prowadzonych badaniach.
- Komunikacja dwustronna – spotkania konsultacyjne w formie warsztatów.

Zapewnianie mechanizmów partycypacji społecznej niesie ze sobą wiele korzyści:

- Mieszkańcy znają i rozumieją intencje władz lokalnych,
- Następuje lepsze zdiagnozowanie potrzeb lokalnych,
- Usprawnia się komunikacja,
- Mieszkańcy angażują się zarówno w proces tworzenia rozwiązania/strategii jak również są też częścią rozwiązania,
- Zwiększa się zaufanie do władz lokalnych,
- Wykorzystuje się realne i potencjalne zasoby lokalne do rozwiązywania problemów - szerokie korzystanie z różnorodnych kompetencji, umiejętności ludzi i instytucji,
- Mieszkańcy nie są biernym odbiorcą usług, a aktywnym podmiotem zmiany,
- Tworzy się kultura dialogu i kreatywności,

- Zapobiega się potencjalnym konfliktom w przyszłości, w szczególności w sprawach drażliwych.

Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji i innymi ich użytkownikami, takimi jak przedsiębiorcy czy organizacje pozarządowe, pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk;
- określenie obszarów problemowych;
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie;
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych;
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne;
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dążyło się, aby działania, o których mowa, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy wymienionych powyżej oraz wszystkich interesariuszy prowadzących na obszarze rewitalizacji działalność.

Poniżej przedstawione zostały wykorzystane formy partycypacji społecznej:

- spotkania z mieszkańcami na etapie konsultacji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, w formie:
 - debaty z interesariuszami rewitalizacji – 28.06.2016 r.
 - pięciu spotkań/punktów konsultacyjnych na wolnym powietrzu, w trakcie których zbierane były uwagi interesariuszy – 14.06, 16.06, 18.06, 22.06, 24.06.2016
- zbierania uwag, opinii i propozycji w formie formularza uwag i ankiety w wersji elektronicznej, które były udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne” oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego w zakładce „Rewitalizacja” od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia 11 lipca 2016 r.
- na etapie opracowania GPR:
 - badania PAPI z mieszkańcami obszaru rewitalizacji (n=300) w dniach 27.02-28.03.2017 r.,

- warsztatów strategicznych z interesariuszami rewitalizacji –
2.03, 14.03.2017 r.

Ważnym jest, by działania partycypacyjne prowadzone były w sposób ciągły. Nie mogą zakończyć się one na procesie planowania, lecz dotyczyć muszą także realizacji projektów rewitalizacyjnych (upowszechniania informacji na temat GPR, zasad uczestnictwa partnerów i beneficjentów, upublicznianie aktów prawnych i dokumentów, współpracy międzyinstytucjonalnej, udziału interesariuszy w inicjatywach lokalnych) oraz funkcjonowania po zakończeniu procesu rewitalizacji (upubliczniania monitoringu zmian z naciskiem na obszary rewitalizowane, publikowanie raportów i sprawozdań, badania na temat oceny procesów rewitalizacji, prezentacje efektów rewitalizacji).

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest warunkiem sukcesu.

11.2. Odpowiedzialny społecznie obszar rewitalizacji

Terytorium społecznie odpowiedzialne TSR® (Territories Socialement Responsable) jest zintegrowanym systemem lokalnego planowania uwzględniającym aspekty społeczne, ekonomiczne, kulturowe i środowiskowe. Dodatkowo metodologia TSR® oparta jest na procesie partycypacyjnego zarządzania, którego założeniem jest wzrost jakości życia społeczności lokalnej na danym terytorium poprzez¹¹:

- Zwiększenie spójności społecznej,
- Wzrost efektywności ekonomicznej,
- Zrównoważony rozwój,
- Wzrost demokracji.

Terytorium społecznie odpowiedzialne zapewnia wysoką jakość życia wszystkim jednostkom społeczności lokalnej. Proces TSR® charakteryzuje komplementarność, partycypacja, długoterminowość czy wzmocnienie świadomości społecznej. Koncepcja ta, jest dopełnieniem dobrze znanej strategii Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR Corporate

¹¹ The REVES Charter, wytyczne TSR®, Mesyna 2007

Social Responsibility), natomiast jej opracowanie jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na strategię odpowiedzialnego rozwoju społeczeństw w warunkach globalizacji, polityki i gospodarki rynkowej.

Modelowe implementowanie modelu TSR® bazuje na poszukiwaniu rozwiązań dla problemów charakterystycznych dla poszczególnych wartości kapitału społecznego na terenie danego terytorium (za jeden z podstawowych warunków powodzenia TSR® uznaje się znalezienie właściwych granic terytorium, czyli jego potencjału na tle obowiązujących podziałów).

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański wpisuje się w metodologię koncepcji Territories Socialement Responsable:

- W pierwszej kolejności przeprowadzona została diagnoza uwzględniająca m.in. aspekty społeczne, ekonomiczne, kulturowe i środowiskowe.
- Następnie wyznaczony został obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji (znalezienie właściwych granic terytorium).
- W konsekwencji opracowania diagnozy i wyznaczenia obszaru rewitalizacji, a także przy wykorzystaniu partycypacji społecznej (konsultacje społeczne, spotkanie otwierające) opracowano system rozwiązań dla problemów charakteryzujących społeczność lokalną.
- Dodatkowo opracowane zostały zasady i narzędzia służące realizacji, monitoringowi i ocenie Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z zasadą partycypacji społecznej.

12. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, zgodnie z Rozdziałem 2 *Ustawy o rewitalizacji*, oparty jest na zasadzie partnerstwa i partycypacji. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Programu (jako działania komplementarne do partycypacji na etapach diagnozy, programowania, czy monitorowania) umożliwi wypracowanie społecznej akceptacji dla podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozyskanie środków na działania rewitalizacyjne ze źródeł publicznych oraz prywatnych oraz systematyczny monitoring postępów realizacji Gminnego Programu

Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz w razie konieczności (np. podczas wystąpienia istotnej zmiany warunków realizacji GPR) jego aktualizację.

Wdrażanie oraz monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański bazują na współpracy i zaangażowaniu wszystkich grup interesariuszy, poprzez prowadzenie procesu dialogu społecznego pomiędzy zróżnicowanymi interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji.

W celu zainicjowania współpracy różnych środowisk Miasta Pruszcz Gdański, zostanie powołany **Komitet Rewitalizacji** w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia dokumentu. Społeczny charakter Komitetu wyrażać się będzie w jego funkcji opiniotwórczo – doradczej.

Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański szczegółowo przedstawia **Tabela 27** Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania.

Tabela 27 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania

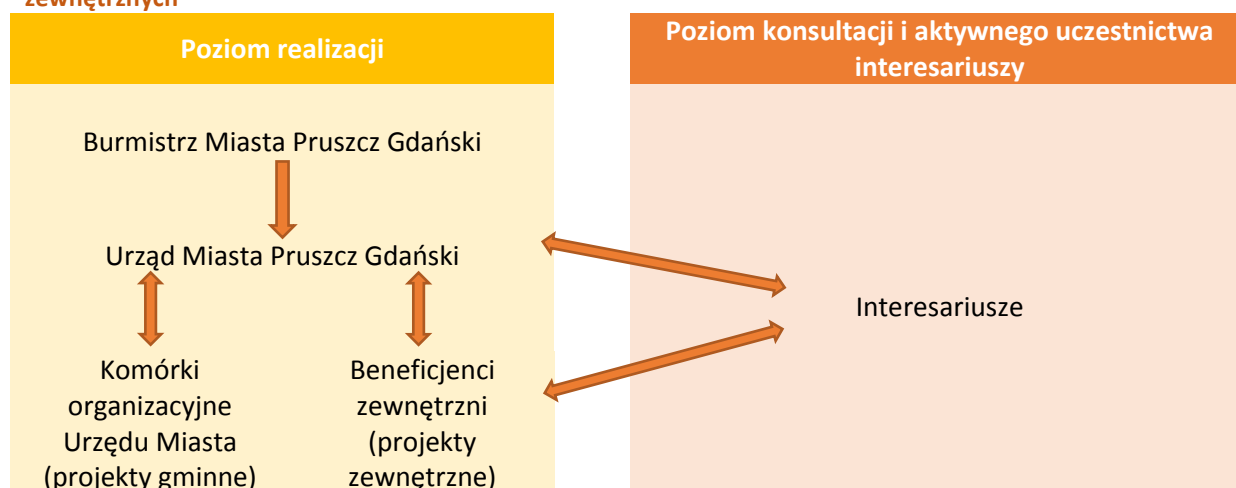
System wdrażania (realizacji)	System monitoringu
Formy komunikacji jednokierunkowej, czyli informowania społeczności lokalnej, tj. informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta, informacje w Biuletynie Informacji Publicznej, artykuły w lokalnych mediach i materiały drukowane w obiektach użyteczności publicznej.	Formy komunikacji jednokierunkowej: upublicznianie cyklicznych raportów oraz analiz wskaźnikowych wszystkim interesariuszom Gminnego Programu Rewitalizacji.
Formy komunikacji dwukierunkowej w postaci spotkań konsultacyjnych/ warsztatowych, których częstotliwość oraz szczegółowa forma zostaną zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych. W spotkaniach uczestniczyć mogą m.in. przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji, zespoły i osoby powiązane pośrednio i bezpośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi, czy podmioty, na które działania rewitalizacyjne będą oddziaływały (np. mieszkańcy, przedsiębiorcy, liderzy społeczni, przedstawiciele Gminy, parafie).	Formy komunikacji dwukierunkowej: organizacja debat publicznych z władzami lokalnymi lub festynów na obszarze rewitalizacji z prezentacją efektów Gminnego Programu Rewitalizacji. Włączenie lokalnych liderów społecznych do ciał monitorujących i oceniających zmiany na Obszarze Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Zarówno Ustawa o rewitalizacji, jak również analiza zakresu realizacji Programu, wskazuje, że największy ciężar organizacyjny, zarządczy i finansowy – będzie udziałem samorządu lokalnego i jego jednostek podległych. Dla zapewnienia „dobrego zarządzania” procesem

rewitalizacji, a tym samym komplementarności realizowanych działań – istotne wydaje się być stworzenie lub dostosowanie istniejących struktur administracyjno-zarządczych do specyfiki i potrzeb realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 18 Wzajemne relacje i role komórek organizacyjnych Gminy, interesariuszy i beneficjentów zewnętrznych

Źródło: Opracowanie własne

12.1. Aktualizacja GPR

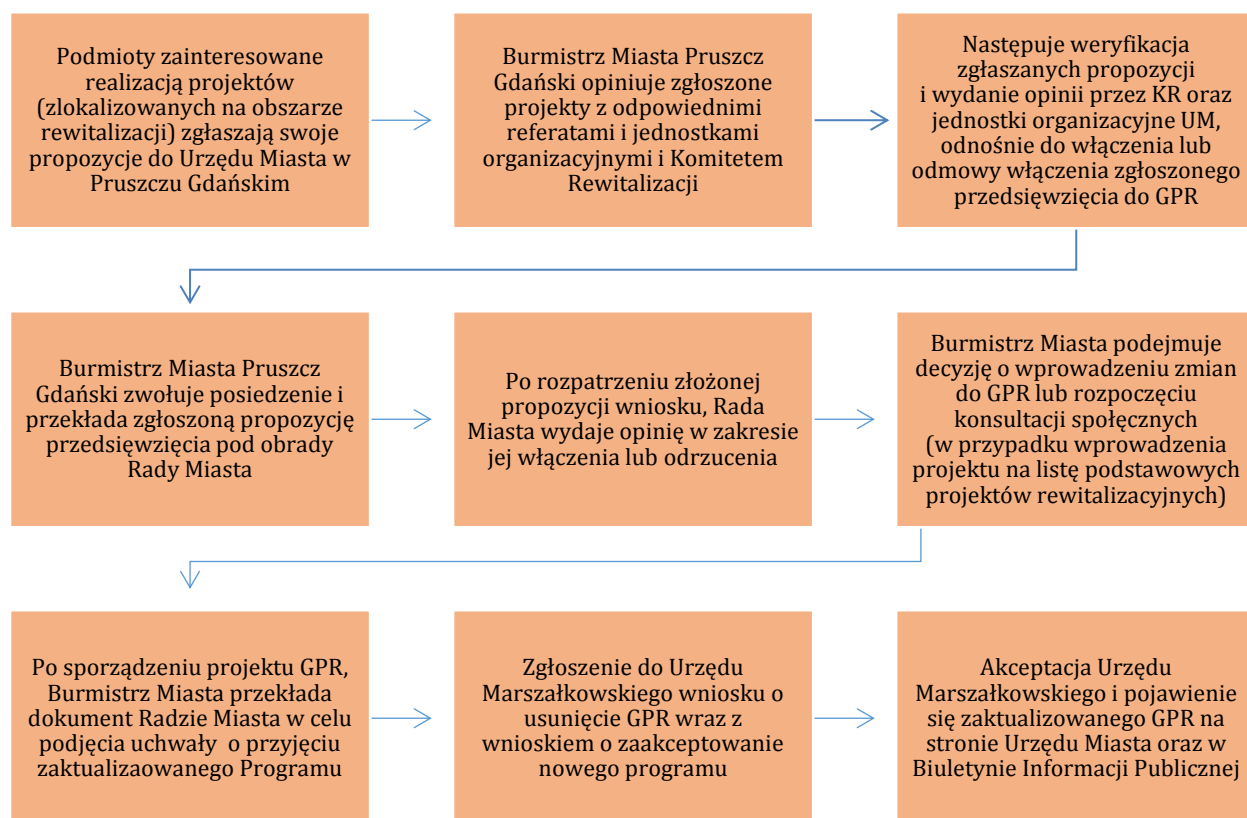
Istotną kwestią przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji jest uwzględnienie jego procesu aktualizacji. Pozwoli to na wszelkie modyfikacje w dokumencie, które będą wynikać wyłącznie ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. Ponadto, wszystkie zaplanowane działania są określone na podstawie analizy potrzeb i zidentyfikowanych deficytów na obszarze wsparcia. Wpisują się one w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 roku (Dz.U. 2016 poz.446)*. Jednostką uzupełniającą proces rewitalizacji, będącą jednocześnie głosem społeczności lokalnej jest Rada Miasta Pruszcz Gdański. Kompetencje jednostki regulowane są za pomocą powszechnie obowiązujących aktów prawnych, aktów wykonawczych oraz Statutu Rady Miasta Pruszcz Gdański. Dodatkowo Gminny Program Rewitalizacji oraz każda jego aktualizacja wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Miasta Pruszcz Gdański.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji W przypadku stwierdzenia, na etapie monitoringu, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, burmistrz występuje do Rady Miasta z

wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w rozdziale 13. **System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych.** W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do GPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

Rysunek 19. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych

13.1. Monitoring

Fundamentem systemu monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański jest pozyskanie i zestawienie niezbędnych danych, gromadzonych przez zaangażowane w program rewitalizacji komórki organizacyjne Urzędu Miasta w Pruszcze Gdańskim. Gromadzenie tych danych powinno odbywać się na poziomie adresowym, z możliwością agregacji dla obszaru rewitalizacji.

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji powinien zawierać dane dotyczące sfery społeczno – ekonomicznej oraz przestrzenno – technicznej. Dane zbierane w systemie powinny w sposób ciągły umożliwiać przeprowadzenie analizy i corocznego raportu obrazującego postęp w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański.

Agregowane i analizowane dane posłużą do monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do celów strategicznych, operacyjnych, kierunków interwencji oraz poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Dane dotyczące monitoringu będą gromadzone przez Referat Planowania i Rozwoju oraz Referat Współpracy i Promocji.

System monitoringu polegać będzie na analizie zmian zachodzących podczas realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w ramach wypracowanych obszarów strategicznych. Monitoring powinien być prowadzony wielopłaszczyznowo (efekty społeczne, ekonomiczne oraz analiza zmian przestrzenno-funkcjonalnych) oraz dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów.

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański polegać będzie na dwóch etapach:

1. Raportach (raz na 3 lata) w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych (opracowanych przez: Referat Planowania i Rozwoju Urzędu Miasta Pruszcz Gdański).
2. Analizie wskaźnikowej (raz na 3 lata), której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi

Harmonogram monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Tabela 28 Harmonogram monitoringu GPR

Data	Etap monitoringu GPR
2017	Uchwalenie GPR przez Radę Miasta Pruszcz Gdański
2019	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim.
2019	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
2022	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim.
2022	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
2025	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim.
2025	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Źródło: opracowanie własne

13.2. Ewaluacja

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański opiera się na analizie wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania

społeczno -gospodarczego interesariuszy Miasta oraz dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja GPR prowadzona będzie etapowo:

Rysunek 20 Etapy Programu Rewitalizacji i odpowiadające im rodzaje ewaluacji

Źródło: Opracowanie własne.

Ewaluacja ex-ante jest istotna na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji, ponieważ pomaga dokonać oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne. Podczas wdrażania Programu Rewitalizacji należy realizować **ewaluację on-going**, która skupia się na doraźnych problemach i barierach. Jej funkcją jest przede wszystkim stymulowanie usprawnień oraz poprawa jakości zarządzania Programem Rewitalizacji. Ten typ ewaluacji polega również na ocenianiu sprawności przepływu informacji, dokumentów oraz obserwowaniu warunków zewnętrznych. **Ewaluację ex-post** realizuje się na zakończenie wdrażania Programu Rewitalizacji i jest ona oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb,

na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy.

Ocena procesu rewitalizacji będzie prowadzona na trzech poziomach:

1. Wskaźnikach dla obszaru rewitalizacji,
2. Wskaźnikach produktu,
3. Wskaźnikach rezultatu.

Tabela 29 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Lp.	Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji	Wartość bazowa (2012)	Wartość docelowa (2025)
1	Liczba mieszkańców	1214	1250
2	Liczba mieszkańców zameldowanych y ze względu na wiek:	-	-
-	w wieku produkcyjnym	690	740
-	w wieku poprodukcyjnym	182	182
3	Liczba osób bezrobotnych	53	40
4	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	20	13
5	Liczba przestępstw	62	45
6	Liczba podmiotów gospodarczych (wpisanych do rejestru CEiDG)/ gospodarki narodowej (wpisanych do rejestru REGON)	178/232	183/238
7	Liczba organizacji pozarządowych i klubów sportowych	9,68 (proporcja)	11
8	Liczba budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu/modernizacji	7	0
9	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	144	111
10	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	68	50

Źródło: Opracowanie własne.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Tabela 30 Wskaźniki produktu GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Lp.	Wskaźnik produktu	Wartość bazowa (2012)	Wartość docelowa (2025)
1	Liczba projektów z zakresu aktywizacji i zaangażowania społecznego ogółem	-	18
2	Liczba projektów wspierających osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	-	8
3	Liczba projektów z zakresy zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	-	2
4	Liczba projektów z zakresu aktywizacji i zaangażowania społecznego dla osób starszych	-	1
5	Liczba projektów z zakresu aktywizacji i zaangażowania społecznego dla osób z niepełnosprawnością	-	16
6	Liczba projektów z wsparcia rodzin dysfunkcyjnych	-	2
7	Liczba projektów zwiększających kwalifikacje zawodowe mieszkańców	-	1
8	Liczba projektów dotyczących tworzenia korzystnych warunków dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów	-	7
9	Liczba projektów poprawiających stan infrastruktury technicznej i budynków mieszkalnych oraz dostosowujących ją do potrzeb mieszkańców	-	3
10	Liczba projektów dotyczących rozwoju i modernizacji infrastruktury rekreacyjno-sportowej	-	11
11	Liczba projektów dotyczących utworzenia infrastruktury społeczno-kulturalno-edukacyjnej	-	8
12	Liczba projektów z zakresu pobudzenia aktywności sportowej i rekreacyjnej mieszkańców m.in. poprzez promocję oferty sportowej i rekreacyjnej	-	1

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 31 Wskaźniki rezultatu GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Lp.	Wskaźnik rezultatu	Wartość bazowa (2012)	Wartość docelowa (2025)
1	Liczba interesariuszy Programu, którym udzielono wsparcia	-	1214
2	Liczba mieszkańców zaangażowanych w proces rewitalizacji miasta (w tym biorących udział w konsultacjach, badaniach ewaluacyjnych)	-	330
3	Liczba uczestników inicjatyw lokalnych, którym udzielono wsparcia w ramach realizacji Programu	-	500
4	Liczba miejsc aktywności lokalnej utworzonych na terenie obszaru rewitalizacji	-	8
5	Powierzchnia uporządkowanych przestrzeni publicznych (ha)	-	4,8
6	Powierzchnia przestrzeni publicznych, którym nadano nowe funkcje (ha)	-	2.2
7	Powierzchnia nowo utworzonych przestrzeni publicznych (ha)	-	0,51
8	Liczba zmodernizowanych lub nowopowstałych budynków o charakterze społecznym	-	6
9	Liczba zmodernizowanych bądź nowych obiektów sportowo-reakcyjnych	-	10
10	Liczba nowych miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji Programu	-	5
12	Liczba przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalne	-	2
13	Liczba dzieci i młodzieży objętych systemem wsparcia z zakresu działań edukacyjnych, profilaktycznych, opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych	-	300
14	Liczba seniorów objętych systemem wsparcia	-	40
15	Powierzchnia przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb seniorów, osób niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi (ha)	-	4,6

Źródło: Opracowanie własne.

14. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych Miasta Pruszcza Gdańskiego

Ustawa przewiduje możliwość wprowadzenia gminnym programem rewitalizacji zmian w gminnych dokumentach strategicznych i wynikających z nich aktów prawa miejscowego.

14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

14.2. Zmiany w Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2015 – 2020

Obowiązujący Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2014-2019 jest dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości zasobowych oraz finansowych Gminy. Na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego nie przewiduje się zmian w Programie. Po roku 2019, należy uchwalić nowy Program, którego opracowanie poprzedzi analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji budynków i lokali, wraz określeniem potrzeb remontowych.

14.3. Zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji wyznaczony zostanie po uchwaleniu i przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji.

14.4. Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Rada Miasta Pruszcza Gdańskiego dnia 12 października 2016 r. podjęła Uchwałę Nr XXVI/238/2016 w sprawie zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Miasta Pruszcz Gdański, które uwzględnia Obszar nr 7 wraz z planowanym zagospodarowaniem. W związku, z czym zmiany w Studium nie są konieczne.

15. Lista załączników

1. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:2000

16. Spis tabel i rysunków

Rysunek 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2012 r.).	14
Rysunek 2 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2016 r.)	15
Rysunek 3 Wielkość zasiłków pomocy społecznej na 1 mieszkańca na obszarze rewitalizacji (2016 r.)	16
Rysunek 4 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)	17
Rysunek 5 Liczba wydanych Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)	18
Rysunek 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)	19
Rysunek 7 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)	22
Rysunek 8 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016r.)	23
Rysunek 9 Zaległości czynszowe w zł na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)	24
Rysunek 10 Poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszaru rewitalizacji (2012 r.)	25
Rysunek 11 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)	26
Rysunek 12 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru rewitalizacji (2012 r.)	27
Rysunek 13 Odsetek zamkniętych działalności gospodarczych wśród działalności zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności na obszarze rewitalizacji (2012 r.)	28
Rysunek 14 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie na obszarze rewitalizacji (2012 r.)	29
Rysunek 15 Liczba budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu/modernizacji na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)	30
Rysunek 16 Liczba mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)	31

Rysunek 17 Cele strategiczne Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.....	48
Rysunek 18 Wzajemne relacje i role komórek organizacyjnych Gminy, interesariuszy i beneficjentów zewnętrznych	96
Rysunek 19. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	97
Rysunek 20 Etapy Programu Rewitalizacji i odpowiadające im rodzaje ewaluacji.....	100
 Tabela 1 Wykaz celów operacyjnych.....	54
Tabela 2 Powiązania celu strategicznego 1. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	55
Tabela 3 Powiązania celu strategicznego 2. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	56
Tabela 4 Powiązania celu strategicznego 3. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	57
Tabela 5 Karta projektu nr 1.....	58
Tabela 6 Karta projektu nr 2.....	60
Tabela 7 Karta projektu nr 3.....	61
Tabela 8 Karta projektu nr 4.....	62
Tabela 9 Karta projektu nr 5.....	64
Tabela 10 Karta projektu nr 6.....	65
Tabela 11 Karta projektu nr 7.....	66
Tabela 12 Karta projektu nr 8.....	68
Tabela 13 Karta projektu nr 9.....	69
Tabela 14 Karta projektu nr 10.....	70
Tabela 15 Karta projektu nr 11.....	71
Tabela 16 Karta projektu nr 12.....	73
Tabela 17 Karta projektu nr 13.....	74
Tabela 18 Karta projektu nr 14.....	75
Tabela 19 Karta projektu nr 15.....	77
Tabela 20 Karta projektu nr 16.....	78
Tabela 21 Karta projektu nr 17.....	79

Tabela 22 Karta projektu nr 18.....	80
Tabela 23 Wpływ projektów na aspekty problemowe	82
Tabela 24 Komplementarność międzyokresowa	84
Tabela 25 Szacunkowy czas realizacji poszczególnych projektów	87
Tabela 26 Szacowana wartość poszczególnych projektów	88
Tabela 27 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania	95
Tabela 28 Harmonogram monitoringu GPR.....	99
Tabela 29 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	101
Tabela 30 Wskaźniki produktu GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	102
Tabela 31 Wskaźniki rezultatu GPR Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	102